

НАШЕ
ЖИТТЯ

ВИДАЄ

СОІОЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Published by

Ukrainian National Women's

League of America, Inc.

909 N. Franklin Street

Philadelphia 23, Pa.

Липень

7

July

1961

Кущ калини, посаджений з нагоди Окр. З'їзду, 1957, біля Дому
СУА у Філадельфії

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК XVIII. ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ Ч. 7

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпня

Редагує Колегія — Лідія Бурачинська,
Кекилія Гардещька, Олена Лотоцька,
д-р Наталя Пазунок, Марта Тарнавська і Марія Юркевич.

Листування й передплату вислати
на адресу:

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Річна передплата в ЗДА й Канаді
від січня 1959 \$4.00
Піврічна передплата \$2.50
Річна передплата в Англії 1¼ ф. ст.
Річна передплата в Австралії 2 ф. ст.
Річна передплата у Франції 10 н. фр.

Поодинокі число 45 центів

OUR LIFE

VOL. XVIII JULY No. 7

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945

Subscription in the United States
of America \$4.00 per year, half year
\$2.50. Subscription in Canada \$4.00
per year, half year \$2.50. Subscription
in England 1¼ pound sterling, per
year. Subscription in Australia 2
pound sterling per year. Subscription
in France 10 n. fr., per year.

Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna., under the Act of
March 3, 1879.

Single Copy 45 cents

Зміст:

Г. Черінь: У поїзді
Щастя Боже!
Н. П. І.: Ой, у лузі...
К. Штуль: На фронті холодної війни
С. Наумович: Муся
В. Охримович: Етап
Н. Климовська: Перша зупинка
В. Ч.: Чому образились?
О. Дучимінська: У тієї, якої долоні
дотикали давнину
Л. Б.: Наша нагорода
О. Процюк: Наша участь у З'їздах
Пресова референтура: Пропам'ятна
таблиця І. Франка
Є. Янківська: Масна шкіра
З. Терлецька: Літні іменини
Укр. нар. стрій: Взуття
Гр. Зленко: Як лисиця вигодувала
цуценят
Л. Полтава: Візочок
О. Кобець: Мати
Л. Бачинський: Черепаха
О. Мак: Лебідка

На обгортці:

Світлина куца клякини, посадженого
з нагоди Окр. З'їзду СВА, 1957 р. у
городі Дому СВА у Філадельфії.

ВИРІВНЮЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ПРЕДСТАВНИЦТВА „НАШОГО ЖИТТЯ“

ФРАНЦІЯ:

Mme. Anna Pasternak
16, rue de 5 Diamants
Paris 13e
France

АНГЛІЯ:

Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bilborough Estate
Nottingham, England

АВСТРАЛІЯ:

“Library & Book Supply”
Australia
1 Barwon St.,
Glenroy, W9, Victoria

Веселі віршички знайдете
у збірнику К. Перелісної
„О П, Х Т О Т А М?“

Гарні ілюстрації, кольорова
обгортка. — Коштує 80¢.
Замовляти в Централі СВА

КРИЗЬ НОВІ ФІЛЬМИ

ЗДОБУВАННЯ ДОСВІДУ — *Crowning Experience*. Фільм оснований на життєписі вчительки Мері МекЛіод. Гарні краєвиди острову Мекінес.

ДАНДІ — *Dandi*. Грає Дейвид Корі. Весела комедія з постаттю малого волююги.

СТО ОДИН ДАЛЬМАТИНЦІВ — *101 Dalmatians*. Рисунковий фільм продукції Дізнея. Чудово змальована історія собачої родини.

ПРОМИНУЛО З ВІТРОМ — *Gone with the Wind*. З нагоди століття громадянської війни в Америці появився фільм на підставі повісті Маргарити Мічел. Грають Вівієн Лей і Кларк Гейбл.

МАЛИЙ ПАСТУХ — *Little Shepherd*. Популярний співак Джиммі Раджерс вперше виступає тут у фільмі, як бездомний пастух із гір Кентаки. Історія з громадянської війни.

СПАРТАКУС — *Spartacus*. Грають Клерк Даглес і Лоренс Олівіє. Широко змальований бунт рабів під проводом Спартака.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У звітженні про Свято в честь Тараса Шевченка, що його провів у Вільмінгтоні, Дел. 54 Відділ СВА спільно з усіма організаціями в місцевості, пропущено, що до пісень хору Відділу акомпаніювала на фортепіані п-на Дарія Скам'яй. За недогляд перепрошуємо.

У березневому числі Н. Ж. у підписі під світлиною 7 Відділу в Акроні, Огайо пропущено прізвище п-ні М. Галупки.

У травневому числі Н. Ж. в списку нової Управи пропущено прізвище касієрки п-ні С. Іваницької і її заступниці п-ні І. Олійник. За недогляд перепрошуємо.

У Вістях СФУЖО з травня ц. р. зайшла в нотатці „На Фонд П'ятсот“ прикра друкарська помилка. Замість повідомлення, що Злучені організації м. Шикага прислали дохід із Свята Жінки Героїні у сумі 125.00 дол. повинно бути:

Об'єднаний Комітет Жіночих Організацій м. Шикага прислав дохід із Свята Жінки Героїні у сумі 166.77 дол., що Управа СФУЖО потвердила зараз по одержанні окремою посвідкою.

За цей недогляд перепрошуємо.
Редакція Нашого Життя

Наше життя

РІК ХVІІІ.

ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1961

ЧИСЛО 7

Ганна Черінь

Щастя Боже!

У ПОЇЗДІ

Через поля і темні нетрі,
Зібравши всю свою снагу,
Ковтає поїзд кілометри
І креше іскри на бігу.

На серці легко і прозоро;
Забувши труднощі і біль,
Сприймаю безтурботним зором
Калейдоскоп барвистих піль.

Ось тут уже по плечі збіжжя,
А тут вже почали жнива...
Ось череда на роздоріжжі,
Ось хатка білена, нова...

Дерева пропливають в танці,
Колише хвиля очерет...
Спинились на якійсь із станцій —
І знов вперед, вперед, вперед...

І скрізь незмінно — люди, люди...
Життя величне і святе.
Скрізь хтось живе,

працює, любить,
Страждає, бореться, росте!

Закрию очі на хвилину,
Щоб чар ланів барвистих зник —
І вже душа на Україну
Летить — у протилежний бік!

Якби, як в казці неповторній,
З'явився інший краєвид —
Миліший нам від Каліфорній,
Гаваїв пишних та Флорид —

Одягнений у шлюбні шати
Розквітлий гай, бурун-ріка
Й віконце чепурної хати
У рямцях пишного садка.

Чи пам'ятаєте останні спортові змагання? Не важно, чи ви бігали по спортовій площі, чи сиділи на трибуні. Але напевне зазнали того хвилювання, що огортає кожного, коли розпочинається гра. Тієї радості, що її приносить вдало вдарений м'яч, чи вміло використаний удар. Або щирого негодкування, коли пропущено таку нагоду. Всі кругом нас відчують те саме.

Бо й справді, що може бути більш ясного й життєвого? Немає ділянки, що так відзеркалювала б життя, як спорт у всіх своїх етапах. Спортова заправа — чи це не збирання життєвого досвіду, від дитячого віку аж до старості? А готовість до змагу — чи не вимагає її життя кожної хвилини?

Не згадуючи вже про інші прикмети спорту. Пригляньмося дружині відбиванки чи копаного м'яча. Як у них вироблена гуртова єдність, як вони себе з пів-погляду розуміють, як жваво й зручно виручають себе! Це зіграний гурт, що перемагає завдяки дружній настанові й дисципліні.

Або друге. Спортовий змаг учить шанувати не тільки власне зусилля, а й осяг противника. Кожен розуміє, що вміння і зручність не падають із неба й осягаються тільки впертою працею й завзяттям. Тому успіх противника вміємо подивляти без заздрости й злоби, а радше з охотою йому дорівняти.

І так тягне нас спортова площа. Одних, як дієвих осіб, що випробовують на ній свої сили. А других, як глядачів, що вигуками й оплесками підтримують настрій. Всі ми творимо там одне ціле, що змагає до перемоги.

Але найближча нам там жіноча ланка. Сотні українських дівчат і жінок вправляють, змагаються й добиваються осягів. Завдяки їм відбуваються змагання в спортових грах, що виказують неабияку справність. З часом вони вже увійшли на американські спортові площі, маніфестуючи всюди своє українське ім'я. Українські жіночі відбиванкові дружини добре знані в тутешньому спортовому світі.

Зорганізоване жіноцтво розуміє й цинить цей осяг, а нагорода, уфнудована Союзом Українок Америки для відбиванкових дружин, є видимим доказом того.

Щастя вам, Боже! — кличемо всім, що стають до змагу.

Ой, у лузі...

Ой, горе, горе
Калини при долині,
А ще гірше
Сироті на чужині...

Образна, просякнена глибоким чуттям мова народної пісні все з новою силою і свіжістю промовляє до нас: якось болочіше відчувається сирітство на чужині і разом неначе глибшим стає зв'язок із прадавньою червоною калиною на Україні.

Впродовж довгих століть калина була найбільше розповсюдженою, улюбленою народом рослиною на Україні; зв'язувана постійно з її долею, стала вона поступенно символом всієї української нації.

Численні народні пісні оспівують білий квіт та ще більше червоний плід — ягоди калини, зв'язуючи її з різними моментами людського життя:

Як калини білі квіти,
Так у тебе дрібні діти.

Нижній квіт калини нагадує тут дрібних діток у матері. Цвіт калини поєднує народня уява з розквітанням дівочої краси, любови та з моральною чистотою:

Ой, у лузі калина білим цвітом
зацвіла
Пішли її дружки рвати,
Не далася ламати.
А пішла Марисенька, нарвала,
наламала
Та й внесла до світлоньки
межи красні дівоньки.

Численні згадки про калину зустрічаються в весільному обряді. Калина стає тут символом поєднання у взаємній любові молодих. Ось при викупі молодої:

Гнися, калино, гнися
Ти, Іванку, не журися:
Ми калину обломимо,
З тобою Марусю намовимо.

Калинове гильце видніє в весільному короваї, бо ж калина це також щасна рослина, що присвічуватиме щастю молодих. Вся родина ходить по черзі (в пісні) за Дунай по калинове „гильце“ для молодої, дбаючи про долю свого роду. Тужливі згадки про похилену калину поєднують в пісні з сумною долею дівчини:

Червоная калинонька
на яр-воду схилилася

Там дівчина журилася,
що од роду одбилася.

Так в радості і горю супроводила дівчину, а zarazом жінку й матір рясна білим цвітом, чи пучками червоних ягід калина. Та тим не обмежується роля її. Стає вона улюбленим атрибутом вояцтва на Україні всіх часів. Тісно зв'язана, можливо завдяки своїй червоній барві, із ідеєю боротьби за волю, стає калина вічно живим символом української державности. Дослідники твердять про тисячелітню традицію калини, що набула значення української флоральної емблеми. Слід пригадати, що світосприймання наших предків за поганських часів не визнавало меж між світом рослинним, тваринним і людським. Життя сприймалося, як цілість; дерева при тім були оживлені людськими рисами, померлі предки жили в їхніх віруваннях, переселені в тварини чи рослини. При цьому світогляді окремі види рослин набувають чародійної сили; вони приносять щастя чи недолю. У пісні виступає калиновий міст, наче міст від молодости до старости; тут проглядає містерія життя:

Ой, догнали літа мої
На калиновім мості:
Гей, верніться літа мої
До мене хоч в гості!

Подібну чародійну ролю відіграло калинове дерево і в княжих походах, про що свідчить давня коляда, в

якій згадується калинова стрілка, що, видно, мала принести щастя в бою.

З новою силою, як символ козацької слави, лицарської чести виступає калина в козацьких піснях. Ось у пісні про Нічая:

Ой, зійдемося, премилее браття,
На високу могилу
Та посадим, премилее браття
Червону калину.
Гей, щоб зійшла лицарська слава
На всю Україну.

Виступає вона також у глибоко патріотичній пісні, створеній за повстання Хмельницького:

Ой, чого та червона калина
похилилася?
Чому наша слава Україна
зажурилася?
А ми тую червону калину
та й підійемо
А ми нашу славу Україну
та й розвеселимо.

Пісня ця підхоплена й відновлена новими варіантами за I. світової війни стала улюбленою піснею-гимном Укр. Січ. Стрільців і поширилась на всю Україну.

Калина провозжає козака, українського воїна, впродовж його бурхливого життя аж до могили. З чуттям жалю й туги за полягим і на пам'ять про нього саджають йому в головах калину:

Казав собі висипати високу могилу
Казав собі посадити в головах калину.

У нагробній калині найчистіше може виражається прадавність традиції цієї рослини. Калина сприймається тут не як символ смерті і забуття, а як носій життя роду, що ніколи не вмирає, а живе в своїх нащадках. Червоні ягоди калини зображують кров, що плистиме в жилах: у давнині лише роду, а згодом цілої нації. Калина — це прекрасний символ, що потверджує прадавню віру в безсмертність народу.

Так приймає й передає символіку калини і українське письменство. Прикладом хай буде роля калини в долі Мавки з „Лісової Пісні“ Лесі Українки. Тоді, коли Мавка знедолена ударами земного життя, прибивається востаннє до людської оселі, на її грудях ясніє пучок калини. І коли злидні кидаються вирвати від Мавки калину, вона завзято борониться:

На фронті холодної війни

Ідучи на доповідь, що її мала виголошувати жінка на політичну тему, я чомусь уявляла собі доповідачку конче немолодою, будь-як вбраною, з динамічними й дещо патетичними та широкими жестами та крикливим голосом. Але доповідачка, пані Сюзан Лябен, була милою несподіванкою як для мене, так і для тих присутніх, що її ще не чули. Це молода, певна себе, гарна жінка, елегантна, з нормальним голосом та м'якими і спокійними рухами. Вона ж визначний публіцист, доповідач та досвідчений і високо цінений знавць т. зв. холодної, психологічної війни, що її провадить Москва, не зважаючи на гарячу.

Тема її доповіді, саме про психологічну війну Советів, пекуче актуальна також для нас, а тому не від речі буде познайомити з нею й читачок „Нашого Життя“.

Ось короткий зміст її доповіді: Альянти, не добачивши у Сталіна прикмет Гітлера і підписавши з ним договір у Ялті, дали можливість Москві втримати імперію та проводити свою імперіялістичну політику з далі на захід висунених баз, тим самим підписавши собі наче б присуд смерті. Побачивши свою помилку, Захід почав гарячку зброїтись. Та модерна атомна зброя відсуває війну на другий плян, бо атомна війна небезпечна й для переможця. На перший плян висувається зброя слова, психологічна війна.

І зброя слова доступна обом сторонам, але вживають її лиш большевики, а Захід все відступає, наче б зачарований напасником.

На чому полягає психологічна війна Советів? На пропаганді, організації й інфільтрації. Всі три елементи Москва вживає систематично, пляною, з фанатизмом, від-

Не руш, це кров моя!

Мавка здобула в житті і зберегла лише душу, сповнену любов'ю а з земного добра взяла одну червону калину, як символ безсмертності.

Н. І. П.

Сюзан Лябен

Mrs. Suzanne Leban lectures in the free world against Cold War.

кинувши всяку мораль, згідно з заповітом Леніна.

У вільному світі важливим чинником є громадська думка. Саме на неї спрямовані „гранати ХХ століття“ — злива пропаганди. Річно Москва витрачає понад 2 мільярди дол., утримуючи пів мільйона вишколених у спеціальних школах агентів, які працюють лише над уробленням громадської думки.

Легальні організації Москви у вільному світі, компартії, нараховують 6 мільйонів членів. Ця армія, централізовано кермована, закупає вільний світ книжками, брошурами, журналами, летючками, афшами, фільмами і т. п. Кожна компартія видає пропагандивного матеріалу приблизно в сто разів більше, як будьяка інша партія. Коли мова про доповіді, курси, вишколи, то тут взагалі нема ніякого порівняння з іншими партіями.

СССР і сателітні держави покриті мережею спеціальних шкіл, де навчаються тисячі майбутніх агітаторів. Їх учать мистецтва маніпулювати масами, розвиваючи інстинкт влади. У тому сила тих агітаторів, бо чи ж інстинкт влади не сильніший навіть від інстинкту життя? Влада їх притягає більше, як гроші, чи блага свобідного існування.

Та чи не найнебезпечнішим засобом психологічної війни є інфільтрація. Пані Лябен, на підставі докладних студій, стверджує,

що у Франції 20 тисяч учителів належить до компартії. А скільки не належить і є симпатиками, що свідомо, а часто й несвідомо за-троюють молодь! Підпільники ком. партії та „невинні симпатики“ проникли в радіо, пресу, телевізію, театр, кіно. Вони навіть вступають до духовних семінарій, щоб і з церковної амвони провадити підприємну роботу. Відомо сьогодні, що комуністи в Азії мають своїх агентів лямками в Тибеті, бонзами в Камбоджі, Сіямі чи Бірмі. Франція нараховує 140 організацій під цілком невинними назвами, що серед маси членства нараховують ¼ відкритих симпатиків комунізму та ¼ замаскованих, а решту вони обробляють і ставлять собі на послуги, пописуючись ними при всяких „спонтанних“ акціях.

Такими засобами СССР здобуває вихідні позиції, не давши ні одного пострілу, не проливши ні краплини крові. На цьому фронті невтомна пані Лябен кличе боротися, бо — „на що придадуться атомні бомби й ракети, коли не буде волі їх ужити“? Захід бачить цю небезпеку, але не доцінює її. Проти розгорненого психологічного наступу Москви борониться кволо, а про протинаступ нема взагалі мови.

Недаром американський сенатор Годд порівнював пані Лябен з тими жіночими постатями, що завжди скорше бачили небезпеку від чоловіків і перші били у дзвін три-

(З життя Марії Башкірцевої)

Оповідання, відзначене на Першому Літературному Конкурсі СФУЖО

Весняне передполудне в Академії Жуліяна заповідалося скучно. Навіть веселе сонце, що зранку залило вулиці Парижа, заховалося за хмари і в ателіє затихло розмови. Зате жвавіше запрацювали олівці, крейди й вуглики — дівчата хотіли викінчити свої ескізи, щоб було що показати Жуліянові. Тільки одна Бресляв, мабуть закінчивши роботу, залишила мольберт і підійшла до вікна-веранди.

— Що ж ти там цікавого побачила? — запитала її Дельсарт.

— Одну з тих аристократок, що інколи бажують розважатися малярством... Приїхала каретою з

воги. Та пані Лябен добре відома в політичних колах Європи й ЗДА як завзятий борець на протимосковському психологічному фронті. Вона змагається за якнайшвидше здійснення ідеї през. Кеннеді про створення організації „післанців миру“, що протиставились би в організованій формі й міжнародньою масштабі підривної роботі компартій.

Недавно вийшла її книжка „За п'ять дванадцять“, що знайшла широкий відгос. А її попередні книжки вийшли кількома накладами в Англії, Іспанії, Аргентині, Португалії, Америці — мовами тих країн і навіть китайською.

Сюзан Лябен — визначна діячка на протикомуністичному фронті. Приємно, що це жінка. Та було б ще приємніше, коли б подібні постаті були серед українського жіноцтва. Сьогодні маємо на це щораз більше об'єктивних можливостей. Маймо надію, що не за бракце нам ні волі, ні бажання виявити себе на фронті, від сили якого залежить майбутнє нашої поневоленої Батьківщини.

Катерина Штуль

лакеєм у ліберії... Вітається з Жуліяном, а за нею... зараз ви побачите, вони йдуть сюди...

Бресляв, не хапаючись, повернулася на своє місце. У цій хвилині відчинилися двері й пропустили справжню процесію: елегантну молоду дівчину, що зашуміла тафтовим спідником, старого Жуліяна, маленького муриничка, обвішаного клунжками й вертливого, лухнатоого лудля, що котився, як клубочок волічки.

— Мої дорогі пані, — промовив Жуліян, — маю велику приємність представити вам нову поклонницю муз, панну Башкірцеву, а це ось мої студентки: панни Бресляв, Ванг, Вік, Нотлендер, Форгамер, Дельсарт, Амелія...

Привітавши незнайому легкими поклонами та приписовою усмішкою, дівчата підкреслено-пильно поринули в роботу, спостерігаючи, проте, крадькома, її владну й свобідну поведінку. Скинувши мантильку з широкою пелериною і, не розв'язавши стрічки під бородою, — широкого, з перами, капелюха, — вона недбалим жестом кинула їх муриничкові на руки, а коли цей повісив на вішаку, наказала йому розкласти малярські причандали. Тоді вона ще піднесла за мохнату шкуру собачку, що чіплялась зубами її спідниці й, вмовстивши її муриничкові на шию, випхала їх обох за двері. Жуліян вказав їй місце за мольбертом і вона взялася до роботи.

Моделькою цього дня була неокресленого віку дівчина, якій Жуліян припняв крила й уставив у летючій позі. Завдання було важке й нелегко давалося студенткам. Переходячи від однієї до другої, Жуліян невдоволено витикав помилки, підкреслював хиби й давав поради для виправ-

лення рисунку. Тільки роботу Бресляв оглянув без слова. Вона була його найдавніша й найпильніша студентка, до того набагато талановитіша за всіх інших. Через пів години, обійшовши всіх, Жуліян пристанув перед рисунком нової студентки.

— Де ви вчилися перед тим? — запитав Жуліян.

— Та ніде!

— Як це ніде?

— Тобто малою, ще в хаті, мої домашні вчителі давали мені лекції рисунку.

— І чого вони вчили вас на тих лекціях?

— Казали відрисовувати графюри...

— Це ж ніяка наука! А з природи, чи з моделі, ви ніколи не рисували?

— Ніколи!

— Тоді... тоді у вас надзвичайні здібності, панно Башкірцев!

І старенький Жуліян вхопив рисунок, тідніс його вгору й показав усім.

— Гляньте, мої пані! Ось як слід рисувати: тут немає ніякого замазування, ніяких поправок, тут усе гладке, природне, вірне, і цим, тільки цим досягнете подібності... Панно Башкірцев, у вас талант, і я вам ворожу світле майбутнє, коли ви його тільки не занедбаєте! Працюйте, малюйте, а то було б шкода... Велика шкода!

Жуліян поклав рисунок на місце й вибіг із кімнати, а студентки, стовпившись біля нього, загомоніли всі нараз. Підлещена в своїй гордості панна Башкірцева намагалася приховати своє задоволення, коли раптом із гамору вирвався різкий гос еспанки Амелії:

— Жуліян умеє закрутити госову кожній початкуючій! Ці перші рисунки всім даються легко, а

труднощі починаються щойно згодом! І згодом побачимо, як виглядатимуть ці „надзвичайності“...

День в академії швидко проминув і молода малярка й не счулася, коли по неї приїхала ввечері тета. Вони швидко переїхали з Латинського кварталу на вулицю Ампер, до паризького будинку Башкірцевих.

— Муся приїхала! Моя голубка втомилася, змарніла... Чого ж це тоді було там весь день займатися? І як же тепер, не спочивши, їхати в театр? Розаліє! Подавай скоріш вечерю панні Мусі!

— Але ж не клопочися, мамочко! По-перше, я зовсім не голодна... А по-друге я й у гадці не маю їхати в театр! Коли б ти знала, мамочко, як мені вдався сьогодні архангел! І як мене Жуліян хвалив і як завидували дівчата-суперниці!

— Ох, лишенько! Та ж ти, Мусінько, мусиш, хоч через силу, щонебудь з'їсти! У тебе ж таке слабе здоров'я... А до театру заїде за нами князь Божідар, якже йому відмовити?

— Ні, ні, мамочко! Їсти не буду, тільки чаю хай мені Розалія подасть нагору, а князеві Божідарові я в рекompенсату, намалюю колись портрета... На театр у мене тепер немає часу, мені треба переглянути анатомію... Щоб мені ніхто не перешкодив!

— Та підожди ж бо, Мусінько! Скажи, якого архангела ти малювала? Чи не св. Михайла, отого, що в Києві?

— Ха-ха-ха-ха! Ну й наївна ж ти, мамочко! Та відкіля Жуліян знав би щонебудь про київського архангела? Він зробив його з кафешантанної співачки! З модельки, розумієш, мамо? І я його добре схопила, бо в мене талант! Але я не хочу бути посередньою маляркою! Я хочу бути краща за Бресляв...

— А хто ж така, ота Бресляв?

— Швайцарка. Вона студіює в Жуліяна і в Роберта Флері вже п'ять років і кожного року дістає медалью. Але цього року медалю дістану я!

— Ну, ти в мене завзята, та самого завзяття не вистачить... Ти вже хотіла бути співачкою, а

змалку танцювала, як русалка в нашому парку...

— Якже ж я можу співати, коли з мого повного голосу залишилася тільки маленький? А для танцю сили не стає... Але малювати я можу й буду! Побачиш, мамочко, я стану славна! Про мене світ заговорить! Не гнівайся, моя добра мамочко, займися князем і відправ його так чемно, як це тільки ти вмієш. На добраніч тобі!

Муся зникла на горішньому закруті внутрішніх сходів, а на веранді появилася високий, чорнявий красень із витонченим, шляхетним профілем. Позаду князя Божідара Карагеоргевича візник ніс селищезний кіш із квітами...

*

Дівчата поволі забували екстравагантність першої Мусіної появи в академії та її початкове стримане й горде відношення до них. Дедалі вона завойовувала їх своєю веселістю, вигадливістю, добротою й... співом. На превелике згіршення своєї мами вона ходила з ними (пішки!) по Латинському кварталі, зокрема ж захоплю-

валася мальовничою, вузькою вуличкою Муфтар, відвідувала Бресляв і Дельсарт у їхній мансарді, а одного вечора принесла з собою в ателіє бандуру. Коли вона заграла декілька мелодій, які вивчила ще малою в Гавронцях — цей інструмент очарував усіх. Дівчата просили грати їм ще й ще. Підбадьорена вдячною аудиторією, Муся заспівала пісеньку, яку слухала вона вечорами на вулицях полтавських сіл „Карії очі, чорнії брови“, акомпаніюючи собі на бандурі, та пояснивши дівчатам зміст цієї любовної пісні. Захоплення від неї було таке загальне й щире, що дівчата зовсім не замітили Жуліяна, що появилася був уже давно й слухав із великим вдоволенням цього концерту. Коли його врешті завважили, він підійшов до Мусі, щоб пригланути дивному інструментові.

— Я думав, що це мандоліна, й дивувався, як можна з неї видобути такі шляхетні звуки! Мандоліна ж бо скрипить, а не співає... А до того ще ваш спів, мадмуазель Мусія! Так мило було слухати цю дивну пісню... Чорт візь (Продовження на ст. 8)

Е т а п

На дворі стояв серпень. Гарячі, соняшні дні літа йшли-минали швидко на вільному світі, а в камері було душно, темно й на душі було понуро. На тридцять чотири особи шість вийшло на волю. (В першу чергу вийшла напів божевільна Ніна). Пригнічення і глибокий жаль давили серця тих, що осталися. Кожна зрозуміла, що думку про волю треба гнати від себе, як найбільшого ворога і — безвільно йти назустріч усьому тому, що прийде.

В камері зайшли великі зміни. Втихла колотнеча, зникли непорозуміння на національному тлі. Недоля зблизила до себе жінок, вони подружили і жаль стискає серце на згадку про розлуку.

Від кількох днів панував у в'язниці дивний рух. По коридорах лунали швидкі кроки, скрегіт отвірених дверей, притишені розмови і знов стукіт ніг більшої групи людей. Жінки схвилювано вслухувались у відгомін метушні, споглядаючи ляжливо на двері.

— Сьогодні шосте серпня, — зашепотіла Ірина, зав'язуючи новий вузлик на тороках рушника, відзначаючи неділі червоною, а місяці чорною ниткою. — Побачимо, що нам шістька принесе...

— У мене якесь дивне передчуття, що скоро покинемо наш „курорт“, — відхнула глибоко Рахила.

— Хай станеться врешті, що має статися, — відозвалась нервово Стефа. — Як довго можна сидіти в заперті й замучуватись своїми важкими думками?

Глухі кроки на коридорі стали голосніші, виразніші і — втихли біля дверей. Жінки мимовно переглянулися. Забряжчав ключ у дверях і на порозі став корпусний із дижурним.

— Соберайтесь с вещами, все, быстро, быстро! — кинув поспішно втерту фразу корпусний та швидко побіг до дальших камер.

— Куди нас забирають? — заплакала гістериčno Буня.

— Давай побистрей! — принаглював дижурний жінок, що

розгублено в'язали свої речі в вузлики.

По довгому марші темними коридорами введено їх до великої зали, де вже було понад двісті жінок. Одні, байдужі до всього, сиділи мовчки на своїх клунках, другі кружляли по залі, шукаючи знайомих, деякі товпились біля особи, що курила, щоб бодай раз „затягнутись“ вирваною з уст цигаркою. На залі несамоविта метушня і гамір, мов у роздратованому вулиці. Енкаведисти в синіх шапках, то входили, то виходили, приносячи течки з актами. Старшина у ранзі капітана що хвилини викликував чиесь прізвище й подавав до підпису акт присуду, що — „на підставі рішення Верховного Совета засуджено таку то, а таку то на три або п'ять років ісправительно-трудоих лагерів“...

Жінки байдуже сприймали присуд. Не знати, що вплинуло на те, чи те, що їх було так багато вкупі, чи те, що кожна з них передумала, виплакала, переболіла в довгих, безсонних ночах цю важку хвилину присуду. Якось нічим не узасаднена віра збудилась у серцях, що це все хвилеве, що щось станеться, що щось звільнить їх, вирве їх із цих лабет. Тільки, щоб якось видержати, перетривати ці жакливі методи у в'язнення.

Христина теж не перейнялася своєю „п'ятиліткою“. Більше хвилювало її те, що не знайшла нікого зі своїх і що знов сама-одна житиме в цьому чужому середовищі.

Цілу ніч тривало відчитування присудів, ревізія в'язнів і вантаження на автомашини. Надворі світало, як ущерть наладовані авта заїхали на залізничу стацію. Вантаження до товарних вагонів відбулось „по плану“. Присід навпочіпки, відчислення по 50 штук, біг почерез рейки, повзання попід вагонами і — все це відбувалось „видко, бвидко“ — принаглювані криком конвоїрів і гарчанням собак.

У вагоні страшна духота і неса-

мовитий бруд. Долівка, причі, стіни, все усіяне насікомими. Жах огорнув жінок, а в душах закипіла пекуча лютя до „культурних освободителів поневоленних народів“... Хтось заплакав, хтось проклинав, хтось кричав істерично і в безсиллі бив п'ястками по стіні.

Христина мовчки припала до вузенької щілини в стіні вагону: вона ж мусить побачити Київ, лопотіло жадібно серце. Стільки місяців була тут, а крім тюрми, не бачила нічого.

...А за вузенькою щілиною в вікні замитотіли стрункі тополі, зарисувались контури будинків, засріблилась широка, сіро-синя лента Дніпра, а де далі виринули копули Печерської Лаври і знов тополі, стрункі тополі...

Довго стримуваний жаль зірвався з грудей і великі, пекучі сльози покотились по змарнілому лиці. Не таку зустріч із Золотоверхим вилеліяла вона у своєму серці... Не таку... Гірко закила доля з її мрій...

А довгий, довжелезний поїзд, наладований в'язнями вщерть, важко сопучи котився шораз швидше, швидше по розжарених сонцем рейках...

Після двох днів їзди з короткими зупинками в чистому полі, задержався поїзд на бичних рейках якоїсь більшої стації. Крізь щілину у стіні Христина розглядала незнайому місцевість. Довкола дивна пуста і непривітна тишина. Не видно людей, не видно будинків, тільки ген-далеко на обрії зарисувались якісь високі мури. Біля поїзду лівиво проходжувались конвоїри і грубо жартували з в'язнів, що гупали у двері і розпучливо прохали води. (В Києві видано на дорогу по два оселедці і під час їзди не дали ні краплини води, то ж спрага всіх нелюдських мучила).

По кількох годинах безплідного чекання, що ще більше вимучило в'язнів, почалось вивантаження.

Відкрились двері вагонів, але це не принесло полегші, бо надворі панувала спека. Жінки мов

Перша зупинка

Дорога Пані!*)

Лет літаком був дуже приємний. Ми вилетіли понад Америку і ще кілька хвилин видно було світляні ленти автострад, що тягнулися здовж цілого побережжя. А потім ми поринули в хмари, де блискавки перерізувались і освічували все несамовито. Творились незвичайні види, подібні до картин мого товариша, що не дістав стипендії, а ми всі вважали, що він повинен був її одержати. Пам'ятаєте, він виставляв у ротунді? Це тягнулось годинами, а потім залишилися лиш зорі і хмари низько під нами.

А вже коли почався схід сонця! Наперед виднілись пасма сильного кольору, що попереджували його. А по них викотилось саме царсонце і знов блакитне небо і хмари внизу. Нараз хмари розступились і під нами розстелилась багата мозаїка в зелених і брунатних із охрою кольорах, переплітана темно-синім. Ми побачили континент.

А на летовищі біля Парижа зустрів нас гарний, соняшний день. Малий, напів скляний автобус повів нас до серця міста. Тут ми виміняли проші й пустились у рух. Ніколи було спочивати!

Кудюю ми ходили? Миттю піймала я плян Парижа й знаю його вже, як свою долоню. Місто поділене рікою Сеною на правобережну й лівобережну частину. А

очманілі валились на землю і з сотень просохлих уст понеслось жадібне скигління:

— Води.. води!..

Та конвоїри, байдужі до людського терпіння, поштовхували в'язнів, уставили їх у чвірки і — „давай, побистрей!“ — підганяли їх на вузьку пильну дорогу, покриту грубою верствою пилюки, що довгою, сірою гадюкою вилась поміж розваленими плотами й смітниками і кінчилась біля високої брами — Харківської пересильної тюрми.

Іст Орендж, листопад 1960.

(Гл. нарис авторки в ч. 2, Н. Життя 1961 р.).

ми замешкали в серці Латинського кварталу на лівобережжі, в готелі для студентів. Наша кімната на другому поверсі має два величезні вікна від стелі до землі!

У перших двох днях ми сходили всі вулиці й оглянули всі історичні пам'ятки. Шойно потім стали оглядати картинні галерії, яких тут багато більше, ніж у Нью Йорку. Але коли порівняти їх зміст! Французи із своєю безжурною, легкою вдачею створили щось, що зовсім не дорівнює міцному, а подекуди брутальному вислову ньюйоркської мистецької школи. Оце американське мистецтво випливає з душі молодого американського покоління. А французи вранці п'ють вино й радіраденькі, вполудне п'ють вино й задоволені, а ввечері по одинадцятій ще веселяться по каварнях і не журяться завтрішнім злом. Тому їм не по душі інтенсивний викрик американського мистецтва, що так дуже свідоме завтрішнього лиха. Французьке сучасне мистецтво відзеркалює брак того духа, брак самобутнього вияву і стає імітацією найгірших зразків американського мистецтва.

Сьогодні я була на виставці еспанських мистців. В їх картинах відчувалося несамовиту силу і злість. Незвичайно гарні були мурали Дж. Ортега. Це був триптих у сірих та брунатно-кремових тонах, змішаних із охрою, що представляв жнива під вартою воляків. Маляр Маньоз був заступлений великим абстрактом, мальованим на дереві. Місцями дерево було видряпане і в глибині його мерехтіла застигла кров. У тих картинах пульсував дух народу, духовість країни, що перейшла через великі струси. А цього не знайшла я в сучасному мистецтві Франції, що вважається центром мистецького світу. Тут є великий, сумний, мистецький спад.

Також вулиця сильно відрізняється від американської. Мужчини невисокого росту з довгою зачіскою, що спадає на лоб, а нероз і на вуха. Одяг їх тісно допасований. Вони неначе нижчі й молодші від своїх жінок. А ті хо-

дять із розпущеним довгим волоссям або йнакше розхрістані, сильно підмальовані, на тендітних закахлуках, навіть на роверах чи мотоциклах. Капелюхи я бачила тільки в старших жінок.

Ціни сильно відрізняються від американських. Добра суконка коштує около 200 нових франків (себто 40 дол.) і моя мрія придбати собі таку в Парижі розвіялась. Зате їжа й обслуга в ресторанах у порівнянні з американськими, дуже дешеві. Вечеря триває переважно около 2 години — від 7:30 до 9:30. Води тут ніхто не п'є, а тільки вино.

За кілька днів їду до Мюнхену, а звідтіля до Італії. Прощайте!

Ніна Климовська

*) Наша співробітниця Ніна Климовська розпочала свою стипендійну подорож по столицях Європи. Подаємо її листа з першої зупинки в Парижі.

ВИСТУП ВОКАЛЬНОЇ СТУДІЇ

Проф. А. Піддубна-Лисенко запроєнтувала 17. березня таланти своєї студії на спеціальному вечорі „Козуба“. Виступили з піснями й аріями — Галя Підручна, Ярослава Білошицька, Женя Сень, Марія Левницька, Валя Забжан, Маркіяна Дубляниця-Гузар.

МУСЯ

(Продовження зі ст. 5)

ми, як це мене схвилювало... Ця пісня... це „рюс“?

— О ні, маестро! Це пісня з моєї батьківщини, України!

— Ага, Україна, країна козаків! Знаю, знаю, читав історію козаків Проспера Меріме... Але, але... це все ж таки Росія?

— Я власне... — раптом почервоніла до вух Муся, — небагато вам можу про ці речі сказати... Я тільки знаю, що народилася й виховалася в Україні, тобто в Малоросії, але там, властиво, Росії немає... Тільки дуже зрідка заходили до наших Гавронців, чи Шпатівки, мандрівні купці-кацапи, чи пак москалі... і місцеве населення сміялося з їхнього одягу й мови... Ви знаєте, ми завжди маємо клопіт із цими справами... Навіть у Римі, як ми були на авдієнції у Папи... довелося моїй мамі в'ясувати св. Отцю, що ми не з Петербурга, а з Полтави!

— Ось воно як! То ви, мадмуазель Мусія, відкриваєте нам Америку! Ми про ці речі так мало знаємо! Але киньмо це, воно переходить наші відомості з географії... Краще ви нам заспівайте ще цих ваших чудових пісень!

Цього вечора ніхто вже не малював. Усі слухали пісень із батьківщини цієї дивної, розпещеної й ексцентричної „етранжерки“, в якій було таке відчутливе серце й стільки талантів... Мелодії, що їх добували тонюсенькі Мусіні пальчики з цього предивного, екзотичного інструменту, — були такі захоплюючі й легкі, що їх спочатку мурмурандо, дедалі чимраз голосніше, підхоплювали всі дівчата, а чорноока Амелія, відчувши мабуть у недавньому „ворогові“ братню душу — сіла до фортепіяну й на лету дороблювала акомпаніємент. Концерт виїпов чудовий, бо врешті й старий Жуліян почав „басувати“ та притягнув до „дівочої“ залі їхніх товаришів із класи Роберта Флері й урешті самого професора.

— Що ж це ви перемінили нашу стару академію в музичну студію? — запитав він, скориставшись перервою.

— А, шановний колего! Ви трапили в добрий час. Я говорив

З листів до Редакції

Чому образились?

У своїй статті „Жіночі прізвища“, надрукованій у журналі „Наше Життя“, ч. 8 за 1960 р., я, відзначаючи впливи різних сусідніх мов на українські прізвища, згадав і загальновідомий факт угорщення багатьох прізвищ закарпатських українців. Я назвав три прізвища: Ревай, Штефан, Вереш.

І от ця згадка викликала „з'ясування“ чи протест з боку Карпатського Дослідного Центру, що був надрукований, за підписом Юліяна Ревая, в ч. 5 „Нашого Життя“.

Я походжу з протилежного кінця України, біля Закарпаття й близько не був, і мені трохи ніяково доказувати, що Карпатський Дослідний Центр помиляється, тобто, що помиляються ті люди, які повинні б це знати краще за мене. Але „щоб не ширилося баламутство“, як пишуть автори „з'ясування“, мушу це зробити, мушу спростувати їхнє „з'ясування“. Вони написали: „Карпатський Дослідний Центр стверджує, що згадані прізвища є оригінальні, можна їх довести на століття взад (? — В. Ч.), ніколи під час мадярського режиму не були змінювані.“

Що прізвища „Ревай“ і „Вереш“ не „оригінальні“, це видно з того, що вони... цілком угорські, не слов'янські, і серед прізвищ сучасних угорців трапляються дуже часто. От, наприклад, міністр військових справ в уряді розстріляного після недавнього повстання прем'єра Надя був Revaї (Ревай), сучасний угорський перекладач Шевченкового „Кобзаря“ — Шандор Вереш (див. „Вітчизна“, ч. 4 за 1961 р., ст. 216). На підставі згаданого тут імені перекладача Шевченкового „Кобзаря“ можна до отих двох прізвищ додати ще й „Шандора“ — прізвище четвертого еміграційного діяча-закарпатця.

А з усього цього випливає, що прізвища теперішніх українських Ревай, Верешів та Шандорів („Шандор“ — Олександр) таки були колись змінені з українських на угорські. Це могло

вам уже про мою нову, талановиту ученицю, а тепер ви самі маєте змогу переконатися в різnorodних талантах панни Башкірцевої. (Далі буде)

статися необов'язково примусовим порядком, бо в умовах певної суспільно-політичної кон'юнктури люди української національності, щоб забезпечити собі якесь суспільне становище, могли й самі подбати про таку зміну, чи то подавши відповідні заяви (прохання) до відповідних державних установ, чи то якимсь іншим способом, як це тепер роблять, наприклад, українці в Канаді („Кей“ із „Кисілевського“) та США („Ріба“ з „Рибальченко“). На Закарпатті це могло статися дуже давно, бо ж ця наша земля перебувала під пануванням угрів багато віків.

Не мав я рації, коли поставив в один ряд із цими прізвищами прізвище „Штефан“. На його оформлення, очевидно, вплинула словацька вимова, і це сталося, мабуть, давно, бо воно є вже в пісні про Штефана-воеводу, записаній на Закарпатті ще в другій половині XVI ст. Але й воно теж „змінене“!

Та в тому факті, що предки теперішніх закарпатських українців позмінювали були свої слов'янські прізвища на угорські чи словацькі, для сучасних носіїв цих прізвищ немає нічого доганного.

Тим то й незрозуміло, чому члени Карпатського Дослідного Центру образились. В. Ч.

НА ПАМ'ЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКА

Не тільки Відділи СУА, але й поодинокі членки складають гарні пожертви у своїй місцевості. До тепер повідомлено нас, що п-ні Марія Малевич із Питебургу і п-ні Юлія Малин із Філадельфії вплатили по 25 дол. Хто черговий?

НАША АНКЕТА

У червні прийшли нові анкетні листки Відділів СУА. 17 Відділ із Маямі надіслав 4 листки, а 28 Відділ з Нью-арку 38 листків. Щиро дякуємо!

Вже незабаром Програмова Комісія СУА зможе приступити до опрацювання їх та подати до відома вислід анкети. А Відділи, що ще не вповнили листків, востаннє прохаємо виконати цей обов'язок.

Наше інтерв'ю

У тієї, якої долоні дотикали давнину

(Зустріч з п-ні Неонілею Кордиш-Головко)

Вид — як із вікон старовинного замку — понад стрімкі, мальовничі обриви берегів Міссісіпі кудись у безконечність. В хаті заакцентовані спірітуальні вартості: книжка, музика й гармонійна дружба двох культурних людей, що разом пройшли шмат життя, росли духовно й формувалися.

З кольорів — око полонять два: сіраво-сизі, м'які тони кераміки й радісно золотиста смуга волосся господині, яка водночас нагадує хвилювання дозріваючої пшениці й неспокійну буйність левиної гриви. Сама ж господиня, назовні коректна й здержана до холодності, приємно розчаровує при ближчому пізнанні живою людською відзивчивістю, багатством зацікавленень й витонченою привабливістю плеканої жінки. Від людини, яка зазнала в житті багато любови, радості й чогось надзвичайного, віє завжди якимсь спеціальним теплом і як нагрітий сонцем камінь вона промінює ним у довкілля. Очевидно, що люди теж освоюються при їжі, бо остаточний контакт нав'язуємо над тарілочками холодних, соковитих полуниць, до яких господиня подає сметанку в одному з тих чарівних глечиків свого виробу, яких походження губиться в давнині й які зберегли в собі прохолоду сільської комори.

Причина, яка привела мене в цей дім, це рідкісний фах п-ні Кордиш — археологія. Багатьох він цікавить і приваблює в юності, коли в людині ще жива віра в великі й надзвичайні речі, але буденщина її захитує. Сіріємо й коли приходить до вибору звання, мало хто має мужність шукати в ньому за чимсь більшим, ніж кусником хліба.

— Як сталося, що ви вибрали цей фах? Коли й як почалися ваші перші археологічні зацікавлення — питаю. Господиня хвилину задумується і по очах видно, як у той час мандрує назад шляхом свого життя. Потім усміхається: — Свою першу розкопку я зробила ще

маленькою дівчинкою, в часах коли ще дослівно гралася в піску. Разом із гуртом дітей я будувала щось у купі піску й раптом огорнуло мене бажання шукати в ньому за чимсь надзвичайним. Я копала й копала з щораз більшою пристрастю й вірою, пісок стирав мої нігті, пучки пальців ранилися, другі діти давно вже кудись пішли, а я не могла відірватися. Нагло я нащупала щось тверде, віддих заперло від хвилювання — й зі зворушенням я побачила свою першу знахідку: невеличку жіночу фігурку гелленської доби.

Але в дійсності на формування духовності п-ні Неоніли вплинуло багато інших обставин, які склалися щасливо, помимо що її молодість припала на важку, навіть жорстоку добу. Одинок дитина в сім'ї інтелектуалів — батько визначний професор фізики, мати лікар — вона виростала в виїмково сприятливій для інтелектуального розвитку атмосфері. Часті нездужання в свою чергу інтенсифікували її духовний розвиток, бо обмеживши контакт із однолітками дали більше часу на читання й продумування. На університеті вона студіювала історію, але зацікавлення її йшли по лінії археології. Ще студенткою попала в склад археологічної експедиції для розкопок у колишній грецькій колонії Ольвії над Чорним морем. І там, під жагучим сонцем півдня України золотаволосе дівча в солом'яному широченому капелюсі виростає з мізинчика, чи як там її зовуть „ціплятка“, на співробітника, що вже знає до чого змагає і якого вчаться поводити шанувати. По м'якості голосового тембру й роз'ясненому обличчі, з яким вона перегортає злинялі знімки та спомини з тих трьох перших сезонів, ви відчуваєте наскільки вони заважили на її будучині.

Окрім розкопок грецької старовини, п-ні Кордиш брала ще участь в експедиціях, які прослі-

Неоніля Кордиш-Головко
Mrs. Neonila Kordysh, a prominent
Ukrainian archeologist, now living
in the U.S.A.

дживали скитську добу, але основний її фах і зацікавлення — це трипільська доба в Україні. Час около 3000 літ до народження Христа, себто доба світанку найстарших цивілізацій світу, якої розквіт припадає далеко перед початком грецьких пам'яток. На сьогоднішній час п-ні Кордиш являється єдиним у вільному світі фахівцем, який виключно цією добою в Україні займається.

— Мало хто уявляє, як виглядає праця археолога. Чи могли б ви нам її описати? — це я в імені читачок.

— Вона далеко не така романтична й куди більш акуратна й ділова, як може здаватися. Спиною довше на описі розкопок, які є найбільше характеристичним моментом. Спершу обслідують намічене місце й, передбачивши, чого там можна сподіватися, розділяють терен праці на певні ділянки, чи, як у випадку трипільської доби, на окремі „поселення“. Кожну з тих ділянок приділяється одній людині, яка вже досить заавансована, щоб могла самостійно керувати працею. Методи завжди узгоднені з головним керманичем експедиції, який наглядає над цілістю праці. Менш вишколений фаховий персонал допомагає керманичам ділянок. Фі-

зичну працю виконують місцеві робітники, яких, якщо фонди дозволяють, буває не раз і кілька десятків. Від них вимагається теж уваги й вичуття, бо при розкопках можна багато неуважним ставленням знищити. Протягом декількох сезонів копання багато з них вироблюється на цінних пам'яток. У цілому молодь і жінки ціняться вище, коли йде про делікатність праці у безпосередній близькості сподіваних знахідок. Мужчинам доручається головне знімання верхніх верств землі.

— На один сезон намічується звичайно тільки такий простір розкопування, що його можна повністю закінчити й зафіксувати, бо дощі не тільки замулюють, але й цілковито нищать деякі знахідки. Тому то праця в часі розкопок мусить бути інтенсивна та по змозі безперервна. Коли взяти до уваги, що вона завжди ведеться в час найпевнішої погоди, а це значить і гарячі, можна уявити наскільки вона втомлива. Але оте спільне перебування разом об'єднує всіх в одну гармонійну, навіть сердечну цілість, що помагає не тільки видержати цілі тижні інтензивного напруження, але надає всьому певної радості. Зворушливе хвилювання охоплює всіх при появі перших знахідок, але й для цього нема зайвого часу, бо кожна така знахідка мусить бути негайно якнайточніше „знята“, себто зарисована й сфотографована на тлі доквілля, описана й закаталогована. Доквілля мусить бути докладно просліджене, бо найменша, ледве помітна дрібниця може мати велике значення для визначення знайденого та зрозуміння його доби. Треба знати, що багато висновків приходить закінчити тільки посередньо на підставі відбиток уже неіснуючих предметів. І так довідуємося приміром про тканини на підставі відбиток їхніх волокон, про приладдя — із слідів його вживання, напр., чим тесано, копано та інше. Навіть про людину довідуємося не раз тільки на підставі відбитків її пальців на глині. Довжина сезону розкопок, окрім кількості фондів залежить цілковито від погоди й клімату країни.

— Виходить, що саме розкопування забирає менше часу, як можна було думати. Чим займається археолог у вільному від них часі?

— Того „вільного часу“ не буває. Повернувшись із розкопок, археолог мусить передовсім остаточно впорядкувати й дослідити знахідки та поробити висновки. Рівночасно він мусить познайомитися з працями других, поповняти своє знання та робити плани на будуче. Це також час з'їздів і подорожей по інших студійних осередках і музеях, що необхідні для обміну поглядами та досвідом; і час формування своїх поглядів та писання наукових творів. Так виглядає життя археолога-дослідника. Ті, які викладають, мають менше часу для дослідів, а є й такі, які взагалі не мають змоги брати участі в розкопках і обмежуються до опрацювання готових знахідок.

П-ні Кордиш мала щастя пробути повних 14 сезонів на розкопках, що числиться поважним стажем.

— Виходить, що Ваш фах усе ціло абсорбуючий. Чи Ви ніколи не жаліли свого вибору, коли мусили так напружено працювати?

— Якщо поняття праці обов'язково включає елемент втоми й пересичення, тоді я хіба ніколи не працювала, — аж спалахне п-ні Неоніля. — Мое діло захоплювало мене, я ним жила. А потім та можливість безпосереднього контакту з давниною ніколи для мене не збуденіла. З пошаною я дотикала завжди оці залишки давно погаслого життя людей, що може були нашими предками, що по своєму змагалися з труднощами життя й творили, а вже напевно радувалися й боліли, подібно як і ми.

— В якому стажі Ви були, коли почалася війна?

— Вже декілька літ я була науковим робітником в Інституті Археології при Академії Наук у Києві та працювала в Археологічному Музеї в Печерській Лаврі. В мент приходу німців до Києва, з огляду на виїзд усіх старших стажерів від мене, я сповняла навіть обов'язки завідуючого Інститутом.

— Цікаво, як уложилася Ваша доля в часі війни?

— Німцям дуже залежало на збереженні пам'яток праісторії, тому наш Інститут зберігся і навіть у рамках тодішніх можливостей функціонував. У час відвезення його перевезли до Баварії разом із декількома науковцями, в число яких попала і я. Там я мала змогу обзнанитися з багатьма цікавими й унікальними речами з інших музеїв. Це була дуже цінна й виїмкова нагода, якщо візьмемо до уваги, що всі ці речі пізніше передано назад большевикам, а за кордоном тих зразків практично нема.

— Як влаштували Ви своє життя тут? Чи маєте змогу працювати по фаху?

— Так і ні. Себто не маю змоги тим заробляти на життя, але стало працюю над матеріалами, які мені вдалося зберегти. Це цінні речі й унікати „по цей бік“ і було б гріхом не використати їх, тим більше, що деяких із них взагалі ніде більше нема. Так, що працюю над підготовою до друку поважніших праць, а в міжчасі дописую до своїх і чужомовних наукових установ і в міру можливості беру активну участь в їхній праці.

— Який Ваш контакт із тутешнім науковим світом? — питаю. — Я мала приємність бути свідком Вашого головування на імпрезах Археологічного Товариства Міннесоти на тутешньому університеті.

— Це входило в мої функції, як тодішнього голови товариства, в якому я вже від літ є активним членом. Беру також завжди участь у фахових з'їздах, які відбуваються на терені Америки, навіть зачитувала на них доповіді. Чужинецькі фахівці дуже цікавляться цією, в їхній науці не заступленою ділянкою, й самі шукають контакту зі мною.

— Тепер хочу почути ще щось про Вас саму, не як про фахівця, а як людину —

— Тут уже досліджуйте, будь ласка самі! — й іскорки проскакують у волошкових очах пані Неоніля.

— От візьмім, наприклад, оцю

колекцію кераміки та цікаві картини на стінах?

—Картини, це дорогі мені пам'ятки зі збірки мого батька, що любив і розумів малярство, так як мій дід, знаний колектор народної музики, цинив музику; але тільки декілька з них вдалося мені захопити зі собою. (Характеристично, що вибрано самі краєвиди України!). А кераміка, то це ніяка колекція, а просто зразки моєї власної роботи“.

— Невже ж у Вас ще є сила й час на зацікавлення іншими ділянками? — дивуюсь.

— Ото ж то й біда, що нема! В музиці приходиться обмежуватися до слухання, на рисування теж ніколи, а за кераміку я взялася вже тут. І то радше в зв'язку з моїм фахом. Бачите, найчисленіша й найхарактеристичніша знахідка трипільської доби — це кераміка. Знаючи техніку виробу її можна більше „прочитати“ із знайденого. Різні деталі, головню кольор, зраджують рівень знання й технічної спроможности тодішніх людей. В міру можливости працюю тепер над порівнюванням кераміки різних культур на подібному рівні. Є поміж ними багато паралельного й можна робити з того цікаві висновки.

Темрява за вікнами давно вже згусла, місто затихає, а я все ще на порозі відкривання широких зацікавлень господині. Може тому й так добре з нею, що нема в ній тієї зарозумілости вузького фахівця, що поза своїм ремеслом, нічим не цікавиться й нічого не узнає. Важко закінчити розмову, бо про що тільки не згадаєш, то ніби потягнеш за ниточку від нового клубочка, що кудись закатився. Не помічаю ані годин, що минають, ані духоти, від якої квіти на столі клонять зів'ялі голівки — заслужана в цікаві речі господині, що привикла допізна працювати й тільки тоді стає вповні собою. Є в ній якась витончена форма ширости, яка так рідко зустрічається, культурний дотеп і сердечна теплота до всього живого, яка збагачує й роз'яснює її життя. Під настрій вона так цікаво оповідає про своїх чотириногих друзів, що аж просить все це списати. От хоч би частинку

Наша нагорода

Дня 4. грудня 1960 відбувся відбиванковий турнір сходу Америки у Філадельфії. Знаючи вагу жіночого спорту, Централя Сою-

городу провідниці дружини п-ні Любомири Сілецькій. У своєму короткому слові заохотила дружину продовжувати даліше працю в

Жіноча Відбиванкова Дружина „Тризуба“ у Філадельфії:

Голова Союзу Українок Америки вручила Жіночій Відбиванковій Дружині „Тризуба“ нагороду. У першому ряді зліва: пп. Марія Лесик, Надія Куденко, Уляна Нога. У кругому ряді зліва: пп. Ада Остапчук, Любомира Сілецька, капітан Дружини, Олена Лотоцька, голова СВА, Євгенія Новаківська.

The Ukrainian Women's Volleyball team from Philadelphia won an award, founded by the Ukrainian National Women's League of America.

зу Українок Америки уфундувала статую-нагороду, що припала тоді відбиванковій дружині „Тризуба“. Під час зворушливої церемонії на кінці турніру голова СВА п-ні Олена Лотоцька передала на-

пригод героя котячої епопеї Панька, що так і десь серед них загубився. Його порожня мисочка в кухні господині пригадує, що тут вміють не тільки працювати, але платити серцем за серце й пам'ятати.

І коли вже вкінці відходжу в м'яку темін літньої ночі, відчуваю, що найціннішим скарбом цієї обдарованої людини є все таки її здібність зберігати тепло та ясність й промінювати ним у довкілля. **Оксана Дучимінська**

ділянці українського спорту, для якої zorganizоване жіноцтво має повне зрозуміння.

Маємо шість відбиванкових дружин на сході Америки. Здебільшого молоде жіноцтво, що ставило перші спортові кроки ще в таборах. Раз у тиждень сходяться на вправи в якійсь спортовій галі чи спортовій площі. Вправляють завзято складові рухи гри, а не раз грають одну чи дві гри з американськими дружинами, що тут вправляють. Поволі підтягаються сили, вироблюється здібність. І вже наші дружини не тільки виступають у власних турнірах, а й американських.

От хоч би наша дружина „Тризуба“! Оснувалася чотири роки тому і вже в першому українсько-

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА БОФАЛО, Н. Й.

Ділимося сумною вісткою з нашим членством, що дня 18. квітня 1961 р. відійшла від нас у вічність бл. п. **Софія Кухаришин** із дому Олійник, яка походила з Липиці Горішньої, Зах. Україна і полишила по собі глибокий жаль.

До Америки приїхала в 1914 р. до Рочестеру, де одружилась, а в 1917 р. перенеслася до Бофала, повдовіла і з дітьми жила тут до смерті. Покинула в глибокому смутку сина Михайла, дві дочки Катерину й Анну та 4 внуки.

Належала до Братства Матері Божої Неустаючої Помочі й до США. З жалем відправили членки Покійну на місце вічного спочинку.

Вічна їй пам'ять!

Управа 49 Відділу

му турнірі здобула першенство. А в американських турнірах почала з 7-го, а дійшла до 2-го місця! Її вже знають на спортових площах сходу Америки й „Філадельфійські Українки“ (так їх звуть по-американськи) в синіх блюзках і білих шортах завжди мило вітані.

Три роки держали вони першенство сходу Америки й здобували його й у змаганнях Роб. Союзу й Союзівки. Аж у березні ц. р. перемогла їх відбиванкова дружина „Довбуша“ з Нью Гейвену. Мандрівна нагорода США перейшла в нові руки.

Та таке воно спортове щастя — перемінне! Тепер „Українки з Нью Гейвену“ будуть репрезентувати фізичну справність нашого жіноцтва на відбиванкових площах. А „філадельфійки“ завзято працюють, щоб відзискати своє становище.

Та головна увага їх спрямована в інше місце. Біля відбиванкової дружини „Тризуба“ створилась молода група дівчат із середньої школи. Ними опікується п-ні Сілецька, щоб підховати резерву. Це вдалось їй, бо молода дружина „Тризуба“ здобула першенство юніорів.

Л. Б.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

З жалем подаємо до відома членству США, що дня 23. травня 1961 р. померла по короткій, а важкій недугі наша членка **Йосифа Козак**. Походила з с. Грималова, пов. Скалат і разом із чоловіком приїхала в 1913 р. до Америки. Довгі роки була членкою нашого Відділу, працювала в Управі і була дуже жертвенна. Була люблена і тому вістка про її смерть збудила серед членства великий жаль. Поховали її дня 27. травня 1961 р. і членки нашої Управи взяли участь у її похороні.

Спи, дорога Посестро, вічним сном! Нехай прибрана земля стане Тобі пером!

Евгенія Задорожна, секр.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛІФ.

Спізнено дійшла до нас вістка про те, що дня 3. квітня 1961 р. померла тут **Оксана Драгоманова**.

Читачі „Нашого Життя“ пам'ятають її силуетку й нарис, що були поміщені в 1954 р., а також її повість „По той бік світу“, що описує життя наших поселенців в Аргентині. Правник по освіті, вона взяла видатну участь у конгресі Ліги Мира і Свободи у Відні в 1921 р., коли то засновано Українську Секцію. Переселившись недавно тому з Аргентини до ЗДА, вона ще не встигла закріпитись у новому середовищі. З її смертю ще більше прорідились ряди провідних одиниць, що формували український жіночий рух по І. світовій війні.

Редакція „Нашого Життя“

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

З глибоким жалем повідомляємо читачок „Нашого Життя“ про те, що дня 18. червня ц. р. згинула в автомобільній катастрофі молода наша співробітниця **Зеновія Курилець**. Як учениця Мист. Студії у Філадельфії, вона виконувала для нас ілюстрації, моделі, проекти ручних робіт. Ми раділи ростом її молодого таланту й подали також світліну її керамічних виробів, що заслугоували на увагу. Та, на жаль, волею Все-

вишнього обірвалось це молоде, надійне життя. Хоч недовго тривала наша співпраця, проте лишила слід на сторінках „Нашого Життя“ і за те збережемо молоду мисткиню у вдячній пам'яті.

НА ПАМ'ЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКА

.. Акція пожертв на пам'ятник Т. Шевченка у Вашингтоні охоплює щораз більше Відділів США. В останньому часі повідомлено нас, що 43 Відділів США у Філадельфії зложив 100 дол. Це вже шостий Відділ США складає таку жертву!

Збільшилось також число Відділів, що зложили по 50 дол. В останньому часі вплатили — 11 Відділ у Трентоні і 67 Відділ у Перт Амбою цю жертву у своїй громаді. Це вже п'ять Відділів США проявило себе!

Жертву 25 дол. зложили окрім 20 Відділу у Філадельфії — 27 у Питсбургу, 32 у Брістолі, і 62 у Сан Франціско. Щире Спасибі!

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Олімпії Бачинської складають 10 дол. на фонд „Мати й Дитина“

Наталія і Володимир Залуські

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу бл. п. незабутнього громадського діяча Дмитра Галичина складають на пам'ятник Т. Шевченка у Вашингтоні 10 дол.

62 Відділ США у Сан Франціско

СТАРІ ГАЗЕТИ Й ЖУРНАЛИ

У відповідь на наш заклик п-ні Анна Петрик-Хом'як із Менчестеру, Н. Г. прислала нам кілька річників „Нової Хати“, що являються цінним подарунком для нашого архіву. П-ні Анна Воробець із Ньюарку прислала декілька чисел „Жіночого Голосу“ і „Жіночої Долі“, календар Гром. Голосу, а п-ні Анастасія Зепко з Акрону одне число „Жінки“.

За всі ці подарунки ми дуже вдячні, бо вони послужать нам своїм матеріалом у дослідях. Прохаємо читачок й надалі переглянути свої сховки й надсилати нам усякі старі газети й журнали.

Редакція

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

ТРИНАДЦЯТИЙ РІК ВИДАННЯ

ЧИСЛО СЬОМЕ-ВОСЬМЕ

Наша участь у з'їздах

Оце вже втретє впродовж останнього десятиліття СФУЖО буде репрезентоване на З'їзді Міжнародного Жіночого Союзу. З'їзд відбудеться в часі від 21. серпня до 1. вересня в Дабліні, столиці зеленої Ірландії.

Два останні З'їзди, що відбулись у Коломбо й Атенях, підсилили зацікавлення жінок далекого і близького Сходу до праці МЖ Союзу. Розуміючи зростання значення країн азійського континенту, МЖСоюз присвятив майже виключну увагу організації жіноцтва тієї частини світу. Здається, що він зрозумів краще всіх інших жіночих організацій велике значення, яке має співпраця Сходу й Заходу, особливо в теперішній неспокійний час; зокрема зрозумів важливість ролі жіноцтва у цій співпраці.

Участь у мінародніх з'їздах, зокрема у З'їздах Міжнар. Жін. Союзу, приносить українцям подвійну користь. Поперше — кожен З'їзд — це вікно у світ, можливість поширити відомості про Україну та закріпити для неї місце на одній із цінних міжнародніх платформ. Подруге — для українського жіноцтва це школа державницького підходу до різноманітних проблем та нагода поширити власне знання, обрії думання й зацікавлення.

Треба відмітити, що ми вже дещо навчилися пропагувати наші ідеї в дипломатичній площині. Та не все йде з тим у парі ширший підхід до проблем та інтерес до справ, які є в центрі уваги світу, і які посередньо заторкують і нас самих. А без того підходу не можемо стати партнером на міжнародній платформі. Саме тому, що наше положення там піонерське,

не піддержане блиском амбасад чи хоч би опертям об рідний край, мусимо узброїтись у інші цінності — добре фахове знання, обізнання з проблемами світової й української політики, уміння ладити з людьми і т. д. Із цими прикметами можна здобути для нашої справи приятелів.

Та не тільки те ще не має в нас належного розуміння. Хоч наші делегатки привозять із міжнародніх з'їздів чимало нових ідей, загал нашого жіноцтва небагато ними цікавиться, а звідомленням із таких з'їздів прислуховується лиш невелика горстка слухачок. Загал нашого жіноцтва — не говорючи вже про загал громадянства — залишається байдужим до проявів цього світу. І на свою шкоду!

Адже — проблеми, серед яких опинились жінки багатьох держав заторкують так же само й нас, українок, що живуть у тих державах. Справа рівних платень за таку саму роботу це ж не тільки справа американських чи австралійських жінок, але й нас самих, що живемо в тих країнах. Маєткові права жінки обходять нас, українок, що живемо розкинені по всьому світі, так само, як і жінок-автохтонів різних країн. Соціально-економічне положення жінки є одним із найважливіших питань, що його з'їзди порушують.

Небагато ми знаємо про працю Об'єднаних Націй та їх відносних Комісій. Врешті — ми всі прагнемо миру — не хочемо війни. Але чи знаємо про працю жіноцтва в тій ділянці?

Це тільки маленька жменька проблем, над якими працює Міжнародній Жіночий Союз. Є багато більше питань, над якими укра-

їнське жіноцтво повинно застановитись та докласти всіх зусиль для їхньої розв'язки, разом із жіноцтвом цілого світу.

А тепер висилаємо делегатку на З'їзд МЖСоюзу. Яке буде її „вивінування“? Наше „придане“ не повинно обмежитись тільки до грошового датку; ми повинні дати нашій делегатці всю моральну підтримку, почуття, що вона репрезентує дійсно все українське жіноцтво. І що її осяги, навіязані знайомства й розмови знайдуть розуміння, а ідеї й постанови З'їзду, які вона привезе домів, будуть належно оцінені. Побажання це відноситься не тільки до жінок, що живуть у ЗДА. Воно відноситься до загалу цілого українського жіноцтва, що живе у вільному світі. Всюди бо МЖ Союз має свої клітини і делегатки МЖСоюзу зустрічаються з українським жіноцтвом у різних країнах.

Життя це постійний обмін. Якщо вимагаємо від світу уваги для наших справ, мусимо таку саму увагу присвятити питанням, якими цілий світ, а зокрема його жіноцтво цікавиться.

Олена Процюк

ВПЛАТИ І ПОЖЕРТВИ

На днях наспіла вкладка Ліги Українських Католицьких Жінок Канади за 1961 р. у сумі 100 дол. Щире Спасибі!

Як пожертви на кошти поїздки делегатки СФУЖО до Ірландії прислали — ЛУКЖ, Відділ при Церкві Успіння Божої Матері в Монреалі із збірки на Вих. Семінарі 30 дол., ОУК, Відділ у Монреалі із збірки на Вих. Семінарі 19 дол., ЛУКЖ, Відділ при Церкві св. Михайла у Монреалі 15 дол., Централя Українського Золотого Хреста в ЗДА 10 дол. За ці датки складаємо щиру подяку.

Для Енциклопедії Українознавства

Продовжуємо список громадських діячок, журналісток, кооператорок і вчених на букву Д:

Дорошенко Ольга, нар. 1888 р., педагог-дошкільниця, професор Київського Інституту Нар. Освіти, пізніше Пед. Інституту, член Науково-Педагогічного Кабінету в Києві, автор шкільних підручників і праць, присвячених дошкільному вихованню.

Дорошенко Тетяна, зам. Пашкевич (1880—1937) громадська діячка і вчена, член РУП-у, агроном, викладач Інституту Нар. Освіти у Глухові, згинула трагічно в Москві.

Драган Розина, громадська діячка в Канаді, референтка нар. мистецтва централі Союзу Українок Канади в фр. 1941-42, вправна писанчарка, автор огляду писанок, приготувала до друку зори вишивок із музейної збірки СУК.

Драгоманова Людмила, родом Кучинська (1842—1918), дружина Михайла Драгоманова, громадська діячка, перед одруженням виступала на сцені (Катерина в „Грозі“ Островського). Після одруження в 1864 р. співробітниця й помічниця М. Драгоманова. В першій половині 70-тих років була ініціаторкою Т-ва денних притулків-шкіл у Києві. Переклади української літератури в рос. часописах, стаття „Народні говірки й місцевий елемент в освіті“ (Вестник Європи, 1874). По смерті М. Драгоманова повернулась до Києва, де й померла; похована на кошт української держави.

Драгоманова Оксана, 1894—1961, небога М. Драгоманова й Олени Пчілки, правник і письменниця, студювала в Петербурзі, продовжувала у Відні й Парижі. Співробітниця міністерства закордонних справ і посольства УНР у Відні, у складі дипломатичної місії на мирову конференцію в Версалі. Брала активну участь у Конгресі Ліги Мири і Свободи у Відні в 1921 р. і на запрошення Ліги виступала з доповідями в ЗДА й Канаді. Від 1928 року в Аргентині, працювала як правник у банку „Бостон“. Оповідання в „Нашій Волі“, Відень, 1920, повість „По той бік світу“, Буенос

Айрес, 1951, переклади. Голова Спільки Українських Науковців, Літераторів і Мистців в Аргентині.

Драгоманова-Шишманова Лідія, (1865—1937), дочка Михайла Драгоманова, етнограф і театральний критик, видала том болгарських релігійних легенд, переклади з болгарської літератури, основниця жіночих організацій у Болгарії, містоголова Міжнар. Ліги Мири і Свободи.

З листів до Редакції

БІЛЬШЕ ВИХОВНИХ ДОПОВІДЕЙ

Широ дякую за надіслані виховні реферати, які я з великим зацікавленням прочитала та засвоїла. Я брала участь у Вих. Семінарі в Торонті, але такі думаю, що коли доповідачі завдали собі стільки труду, щоб доповіді опрацювати, то такі не від речі буде їх ще дальше поширити. Бо ж у Вих. Семінарі бере тільки мала кількість матерей участь, бо багато жінок (як знаю з тутешнього досвіду) працює на зміни і в неділю. Отже вони не мали можливості їх заслухати чи порадитись у своїх виховних сумнівах. У пресі відомості про них дуже скупи або й ніякі.

Також треба з'ясувати собі, що багато з порушених питань чи проблем не є в кожній матері актуальні в часі Семінару та що вони вириваються щойно з часом. Тоді власне дуже добре мати що доповідь під рукою і познайомитись із думкою компетентних чинників і фахівців. Я це знаю з практики.

Добре також мати такий реферат у себе, коли вириває така проблема у „сусідки“ чи „приятельки“. Тоді без зайвого переконування й менторства можна натякнути на те, що власне люди, які над тими проблемами застановлялися, старалися знайти роз-

в'язку й делікатно дати це прочитати. Воно має великий вплив і на виховання чужих дітей.

Це звісно, моя думка й до того все треба враховувати можливості даного середовища. Все ж прошу про мене пам'ятати, коли б у Вас були знов відбиті виховні доповіді з Семінарів. Я хотіла б їх усіх мати й радо вирівняю належність.

С. Винничук

Ми Вам дуже вдячні за листа й сугестію. Справді можна б використати доповіді Вих. Семінарів для розсилки матер'ям, що в Семінарах участі брати не можуть. Таким способом створимо для них немов заочний курс найважливіших виховних проблем.

Ви одержали від нас доповіді М. Стратієнко „Виховний ідеал“ та д-р Степанії Бережницької „Виховні труднощі кожного віку“. Тепер висилаємо Вам Віри Драч „Національне виховання“. У підготові доповідь Івани Петрів „Атмосфера в родині“, й Евстахії Гойдиш „Зарібкова праця матері“.

Виховна Комісія СФУЖО

КУТОК СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

Комісія Суспільної Опіки СФУЖО в Торонті відкрила 8. квітня в часописі „Наша Мета“ poradnik у справах суспільної опіки. У цьому poradniku, що появляється кожного другого тижня, Комісія подає запити й відповіді у справах канадійських допомогових організацій. Співпрацюють при цьому фахові сили, що покінчили вищі студії суспільної опіки в Канаді.

Poradnik появился вже в кількох числах. П-ні Р. Дастик, що провадить його, подає на кожен запит вичерпне пояснення проблеми і радить, куди з тією справою звертатися.

Окрім цих проблем Куток Суспільної Опіки буде подавати звідомлення з допомогової діяльності українських організацій.

До Літературного Конкурсу СФУЖО

Жюрі Літературного Конкурсу СФУЖО 1961 р. одержало поважну кількість конкурсних творів і розпочало свою працю 1. червня ц. р.

З уваги на різноманітність і багатство матеріалу Жюрі подасть вислід Конкурсу з кінцем серпня ц. р. Працю утруднює переслання деяких рукописів в одному примірникові, замість приписаних трьох. Жюрі рішило не відкидати цих творів, а продовжити реченець рішення Конкурсу до кінця серпня.

К. Антонович, О. Войценко, Яр. Рудницький — члени Жюрі

Перед відслоненням таблиці при домі стояла почесна стійка дівчат у народніх строях. Зліва стоять: п-ні Марія РисьГрех, містоглова, п-ні д-р Ірина Зошук-Прісневська, голова і проф. д-р Рудольф Ягодіч, головний промовець

Дня 6. травня 1961 українське громадянство Відня пережило хвилини небуденного підйому. Того дня заходами Українського Жіночого Союзу відкрито пропам'ятну таблицю на домі, де проживав у 1894 р. Іван Франко.

Ще в липні 1959 р. Укр. Жін. Союз під проводом п-ні д-р І. Зошук-Прісневської постановив відзначити будинок, в якому жив, студював і писав свою дисертацію наш великий письменник. Укр. Жін. Союз дістав дозвіл від власника будинку та розпочав збіркову акцію, до якої видатною пожертвою причинилася Ганна Франко-Ключко, дочка Поета (37 дол.). Завдяки жертвенній праці Гол. Управи, зібрано при допомозі різних імпрез 1.800 шіл., себто кошти спорудження і вмуровання таблиці. З чорного граніту, з вирізьбленими й золоченими буквами, півметрового формату таблиця тепер пишається над фасадом будинку ч. 24-26 при Віплінгерштрассе із таким написом:

У цьому домі жив у 1894 р.
великий український поет і вчений
Д-р Іван Франко

Відень 1960

Український Жіночий Союз
і українське громадянство

У день відслонення від самого ранку при вхідній брамі будинку стояла почесна стійка. Її тримали гімназистки Дарія Зошук і Христя Остапчук у народніх строях, уділюючи час від часу інформацій зацікавленій публіці. На церемонію відкриття прибули

Пропам'ятна таблиця І. Франка

видатні особистості, як слявісти Віденського університету д-р Ягодіч і д-р Гамм, представниці Нац. Ради Жінок Австрії, голова Братства св. Варвари д-р М. Дзерович, о. проф. М. Лада, голова Сестрицтва св. Варвари п-ні О. Левицька, голова Братства УАПЦ ім. св. Володимира проф. В. Колотило й інші. Програма відкриття відбулась у вестибулі будинку. Голова Укр. Жін. Союзу п-ні д-р Зошук-Прісневська привітала присутніх німецькою мовою, складаючи подяку австрійській владі за дозвіл на цю врочистість. Зчерги промовив д-р Р. Ягодіч. Переводячи паралелю між Т. Шевченком і І. Франком підкреслив, що Т. Шевченко своєю духовістю виплекав на тлі східної культури, а Іван Франко на тлі культури Заходу. На його думку ширина творчого ділязону І. Франка перевищує Т. Шевченка. Окрім своїх літературних творів І. Франко збагатив українську науку своїми працями з історії літератури, етнографії, політичної економії. Великий його вклад також у перекладну літературу. Професор доводив значення цієї великої людини не тільки для нашої нації, але для світової скарбниці людського знання. Присутні винагородили д-ра Ягодіча гарячими оплесками. Після цього відслонено таблицю і д-р Зошук-Прісневська промовила українською мовою. Зазначила, що ця таблиця є тільки маленькою сплатою частини довгу, що його мало й має українське громадянство супроти І. Франка. Життя його про-

ходило не тільки в творчих зусиллях, а в боротьбі з пересудами й перешкодами, що їх ставило власне громадянство. Українське жіноцтво Відня пам'ятає також ті великі заслуги, що їх поклав Іван Франко у дивигенні українського жіночого руху. Його творець Наталя Кобринська немов із криниці черпала з його порад підтримку для своїх змагань. Тому Укр. Жін. Союз, саме в 45-ту річницю смерті великого Поета, виявляє почуття найглибшої подяки вмурованням цієї таблиці. А вона свідчитиме й майбутнім поколінням про те, як український народ шанує своїх славних синів.

Вислухавши обі промови, присутні однохвилинно мовчанкою вшанували пам'ять найбільшого сина Галицької Землі. На цьому закінчилась офіційна частина програми і сповнені вдоволення й гордості її учасники розійшлися.

На цьому місці слід згадати, що про перебування І. Франка у Відні, його студії і промоцію написав у 1960 р. д-р Гюнтер Вітшенс обширну статтю в „Вінер Слявішес Ярбух“, 8 том. Тим самим і австрійський науковий світ відмітив цю важливу дату.

Пресова Референтура УЖС

ПОДЯКА

Пані А. Ганкевич із Шикага складаємо шири подяку за надіслання кількох чисел Нашого Життя з 1951 і 1952 р., що їх потребували для комплекту.
Адміністрація Н. Ж.

Пропам'ятна таблиця на домі, де проживав у Відні Іван Франко
A memorial plaque was set up over the door of the building at Wipplingerstrasse in Vienna where, at one time lived Ivan Franko, famous Ukrainian poet.

- Ukrainian Woman -

O U R E N G L I S H C O L U M N

The Mid-Convention Year

The Mid-Convention year 1960-61 passed; the Branches of the Ukrainian National Women's League finished their business; activity ceased everywhere. Vacations are ahead of us.

But what is the result of our endeavors? What are the achievements of the UNWLA Branches in this current business season? Did they prove their advancement and their vitality?

The 35th anniversary of UNWLA became a great festival; and through the effort for it the members found themselves more united. The Ukrainian community paid a special acknowledgement to this event. The value and strength of UNWLA got a new meaning. Its road seemed clear and evident.

It proved itself quickly. During the 1960-61 season four new Branches were formed. In Pawtucket, R. I., (Branch 25), in Chicago, Ill. (Branch 29), in Bristol, Pa. (Branch 32), and in Whippany, N. J. (Branch 61). Four Chapters started to work on the principles of UNWLA, attracted through the spirit of fellowship and love for our old Ukrainian heritage.

This affection was evidenced in many ways. Traditional customs were demonstrated, Ukrainian folklore was studied. The choirs at the UNWLA Branches cultivated Ukrainian songs. The exhibit of women painters was arranged in New York; Ukrainian women actors were honored in Detroit and Minneapolis; women writers read excerpts of their works in Chicago and Philadelphia. But the greatest plan of the year came when the monument of our incomparable singer, the poetess

Lesya Ukrainka, ordered by the UNWLA Branches in Cleveland, Ohio was completed by the sculptor, Michael Cheresniovsky, and exhibited in New York City to the public.

Beside this art activity, the Branches further nurtured the educational ability of the mother. Educational Seminars were held in different centers. Four Day Centers for pre-school children are now operating in Cleveland, Wilmington, Philadelphia and Chicago. A special program for children's meetings was worked out, and sent to all UNWLA Branches.

The public relations of our Branches widened this last year. Two of our Regional Councils, Philadelphia and Detroit were affiliated with the Federation of Women's Clubs in these cities. Many of our Branches became related to International Institutes, and took part in festivals or exhibits. The Regional Council of New York is now in contact with the National Institute in New York City.

The Home Economic Department and the Ukrainian housekeepers were most successful in their search for genuine recipes. Culinary shows were arranged before holidays to demonstrate traditional menus and special dishes. Finally a plan for a culinary show was worked out, and sent to all UNWLA Branches.

The welfare action of UNWLA was directed, as in previous years, towards helping the children of the DP's in Germany and Austria. Eighteen Day Centers were supported by the UNWLA Branches. Beside that the "Grandma-Action," a monthly donation for lonely old Ukrainian women in Europe rose to

the number of twenty. But new and different symptoms in the USA called our attention to the needs of our own community; and a special conference was dedicated to this concern.

Thus was the way and the work of UNWLA Chapters in this business year. Their strength is growing, their horizons are widening. And, most important they are willing to learn and to search. For the time is serious, and every spark of good will is needed in the struggle of the Free World.

DNIEPER CULTURE 5000 YEARS OLD

Among prominent Ukrainian women, in the free world, there are also scholars. One of them is Neonila Kordysh, an archeologist.

Our contributor visited her in her home in Minneapolis, Minn. Mrs. Kordysh gave her the outlines of her scientific career. She studied archeology in Ukraine, and started soon to participate in archeological expeditions. First she did research of the old Greek colonies, on the beach of the Black Sea. Later, she turned her attention to the excavations of the Trypilla culture along the Dnieper river. These 3,000 to 5,000 years old settlements on Ukrainian soil are among the most exciting experiences of Ukrainian archeologists. Mrs. Kordysh is the only expert of this culture in the free world.

Mrs. Kordysh is now working on a survey of this theme. She contributes to various scientific magazines; and is a member of the Archeology Society of Minnesota.

Wisdom is sometimes nearer when we stoop than when we soar.

MUSIA

This year, into the intellectual world, there moves again the birthday of a bright star. It is

Maria Bashkirtsev

the centenary of Maria Bashkirtsev, a talented painter, born in 1860 in Ukraine.

Her life was a short dream of fame and achievement. She started to study in Paris, where she lived with her mother. Painting was then considered a fashionable pastime in the society where the Bashkirtsev family lived. This young girl however took her art seriously; and exhibited paintings, which won her warm public opinion as well as important and favorable comment from the art critics.

But her aspirations exceeded her strength. "Musia" — her pet name in the family — attacked by tuberculosis, grew weaker and weaker. Although surrounded by loving care, she could not work any more on her beloved painting. Then she resumed work on her diary, which became one of the most interesting confessions of an artist's life. When she finally died, at the age of 24, she was a prominent figure of her time.

The Literary Contest of the WFUWO brought also a biographical sketch of Maria Bashkirtsev. Sofia Naumovich, a talented Ukrainian journalist, living in Paris, portrayed her genius as revealed in her diary. The mile-

stones of her painting, her love for the renowned French painter, Bastien Lepage, and her premature death are described with talent.

We start to print this biography in our Ukrainian section, with illustrations by Christine Zelinska.

UKRAINIAN WOMEN'S VOLLEYBALL TEAM

There are 6 Ukrainian Volleyball Teams in the eastern part of the U. S. The Philadelphia group led until recently. During three years it held first place in the tournaments. The six girls, under their captain Mrs. Lubomyra Siletsky, became a known and recognized sports unit. In December, 1960 the Ukrainian National Women's League founded an award, which was promptly won by this team. But they did not enjoy it for long. The next tournament, in March, 1961 held in

Passaic, N. J., brought a new winner. The UNWLA award was gained by the Ukrainian Women's Volleyball team from New Haven, Conn. The victorious team, under its captain Mrs. Eugenie Hruzynova is very promising.

Helen Kolody

ABYSMAL

My eyes are looking at you
From very far, from very far,
From the infinite distances
Of the interior abysses.
My eyes look from the extreme
farness

At you, who stand before me.
If I would stretch my hand,
I would touch your face.
But the five fingers hang as a
wilted lily,
At the length of the dress.

Translated by

Marianna Wakulowska

The Junior Volleyball Team from Philadelphia.

First row from left to right: Daria Stulkovsky, Maria Rosola, captain. Second row from left to right: Martha Mamchyn, Oksana Subtelny, Lydia Demicky, Nila Svitlenko.

Letter to the Editor

On reading Mrs. Nina Petrovna Khrushchev's reply to the questionnaire of the editor of McCall's Magazine one is reminded that the practical wisdom in the ancient proverbs: "Example is always stronger than precept" and "No end justifies the means" are nowhere exemplified in the life of Soviet Russia's present First Lady.

If she is so imbued with the Soviet idea of communal living that "the State insists on so that it may serve the interests of the people," why does she not share communally at least one of the kitchens in any one of her three homes? The summer one on the north shore of the Black Sea, the country home near a lake outside of Moscow, or when winter blows, and Russia's black wolves are still too near, her other comfortable home, this one under the protecting shadows, for her, of the Kremlin walls. Her privacy has not been invaded.

"The question of possible conflicts between interests of her family and those of the State sounds strange to a Soviet woman." With this in mind why does Mrs. Khrushchev not take her "stretch" as an example to Soviet women, of cleaning the cities' streets, climbing a terrifying ladder up to a roof top, on her back a load of bricks supported by a canvas band across her forehead, or any of the rest of the awful things demanded of women Communists? And how can she think the broken bodies of such women justifies the end — the Soviet State?

Nowhere in the USSR are the common people, the working class allowed private lives. And privacy is a basic universal law. With what ignorance does USSR presume to replace our Creator's laws?

Neither is such a one in China. There is none in the long queue of shame-faced married couples waiting each week for their obligatory permit to spend

the night together to produce a new generation for the Soviet State. In bitter sorrow for their countrymen, and foreboding for themselves, the throngs in Hong Kong view this horror in life in process, a stone's throw away, along the two banks of the tiny estuary to the north. The fury of this new generation, when it learns of the conscripted nature of its origin, will be Frankenstein. Robots!

Soviet Russia's First Lady reply, and that is what it is, not a letter has appalled and saddened my spirit. Perhaps it is a good thing she had a chance to voice some shadowy Someone's views. It may be an object lesson to us to never again give a Soviet a chance to extoll what they consider their virtues, so as to make us appear shabby. Our motto should be: "Listen and observe. Never inquire. You will find out more if you don't."

An Earth Lady

OUR KALINA

Who, having seen the five, square-tipped, white petals of the Kalina flower, later a cluster of red berries, can ever forget that lovely plant so richly spread in the forests and meadows of Ukraine. Wherever Ukrainians live it is loved and cherished. And since they have fled, or been forced out of their homelands, to the very ends of the Earth, as many as could have managed to carry it with them. And those who could not know a sighing wind in their hearts ever after that sends them questing for it in every land where they sojourn.

There is about it that which is so still, as though it waited for something. Like a shy, young girl at the threshold of life. And later, the warm, red berries, fruits of her pure and beautiful love.

One of the loveliest bushes known to be in the United States grows in the garden of the UNWLA Headquarters in Philadelphia. It was discovered and uprooted in ecstasy in the Pocono Mts. of Delaware and Pennsylvania, and transplanted into our garden. Many the tear, or the sweet kiss of remembrance that falls upon it as someone lightly brushes its leaves with the tips of their fingers, and dreams of other days.

On our cover is it's picture, and inside many of the folk poems singing of this symbolic Ukrainian bush.—J. W. P.

A FIGHTER IN THE COLD WAR

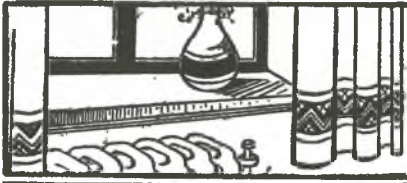
The Cold War is stirring much unrest in the world. But it is also creating valuable human forces, who are putting their endeavors in the right cause. One of them is Mrs. Suzanne Leban.

A French woman of great political skill, she is now touring the French-speaking countries of Europe, and the Far East. She studies the situation as well as lectures everywhere she goes. Her main theme is the Communist menace. She indicates the means of propaganda, of infiltration and domination.

Lectures of Mrs. Leban are well attended.

OUR LIFE

Edited by Editorial Board
Published by the Ukrainian
National Women's League
of America, Inc.
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

У НАШІЙ ХАТІ

Масна шкіра

Клопоти з того роду шкірою має звичайно доростаюча молодь обох полів. У висліді надпродукції товщу лійових залозів забиваються випущеним товщем пори і шкіра покривається т. зв. вуграми та ропними прищами. Нормально з половим дозріванням ці симптоми зникають самі з себе. Буває однак, що залишки в більше або менше маркантній формі тривають довше, а сліди залишаються. Молодь бере собі це дуже до серця й почувається нещасливою.

Як цьому зарадити?

Добра збалансована дієта, багата в садовину й свіжу городину, споживання $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ унції свіжих дріжджів денно, відповідна кількість сну та нервового відпруження, щоденна купіль, щоденне випорожнення кишок — це все разом має великий вплив на правильне функціонування шкірних залоз. Миття лиця милом та теплою водою кожного вечора є обов'язкове.

Рано слід змивати лице освіжником (skin freshener) на алькоголі. З домашніх засобів поручається огіркова емульсія, цитринова вода (шкірка з однієї цитрини, старанно виполокана з соку, заварена у склянці води). При вразливій шкірі слід мити лице в відварі з кори т. зв. witch hazel. Обличчя не витирати, аж висохне ця рідина сама.

Пудер, мальовило, а навіть креми не є вказані. Натомість зимою треба опалювати обличчя кварцовою лампою, а влітку сонцем, аж буде засмалене. Це є найкращий лік для масної шкіри. Видушування вугрів не слід проводити частіше, як раз у тиждень і то лиш тих із вповні набраним вершком, або цілком не набраних із чорною головою і лиш через стерилізовану газу або „клінекс“. При зви-

чайних прищах видушування не є вказане. Дратує шкіру й погіршує стан.

Коли шкіра є масна без вугрів і прищів, тоді вистачає вечірне змивання милом, а вранці витирання освіжником на алькоголі. При отворених порах добре робити змивання цитриновою кислотою. Її триладжуємо, кидаючи старанно вимиту й видушену цитрину до слоїка із теплою, перевареною водою і передержуємо в холодильнику. Цей витяг окрім вітаміну має також kwas, що стягає пори й усуває блискучість шкіри. Така вода корисна для всіх родів шкіри (крім занечищеної прищами).

Пудер і підкреслення (make-up) можна вживати, наложивши перед тим підклад (powder base lotion). Опалювання на сонці корисне (очі слід прикрити темними окулярами). Натирання лица соком із свіжого огірка, полуниць дуже корисне. Добре діють також маски з жовтка пів-на-пів із цитринним соком, маски з вульканічної землі, змішаної із зіллям, маски зі свіжих дріжджів, розпушених із 5% окисненою водою — на того роду шкіру.

Євгенія Янківська

ЦІКАВИЙ ЗАХІД

В журналі „Перентс“ розказує одна мати, як вона перемогла звичку надто раннього вставання в дитини. Її 3-річний хлопчик любив зриватися о 6-тій год. й „господарив“ по хаті тоді, коли батьки ще спали. Щоб його відучити, мати клала (коли він заснув увечері) біля його ліжка одну чи дві з його іграшок. Це звичайно займало його увагу й він починав гратись ними, а не раз і не вилазив із ліжка. Так проминула в нього година часу аж поки батьки не встали.

Порадник народнього мистецтва

Ми влаштували виставку нар. мистецтва й старались угрупувати вишивки околицями. Вийшов при тому клопіт із однією нашою членкою. Вона походить із Поділля й дістала недавно тому з дому рушник, вишитий широким квітчастим узором. Хоч ми доводили їй, що взір не є справжній, подільський та ще й у ярких красках, проте вона настоювала на тому, що він стилевий, бо присланий „з дому“. Що нам було з нею робити? Ми мусли вмістити рушник на виставці, хоч він дуже неміло вражав при інших експонатах.

Дуже прошу висловитись до того явища. Тепер щораз частіше приходять вишивки з Рідного Краю, що мають дуже багато помилок, як щодо взору так і щодо кольорів. А наша публіка сприймає їх, як правильні.

Культ. Освітня Референтка

Ми Вам дуже вдячні за спонуку забрати голос у цій справі. Вишивки, що їх посилають тепер рідним і знайомим із України часто дуже зманіровані. Не можна тому й дивуватись: над поширенням вишивки в широких масах ніхто не працює, альбоми взорів подають страшну мішанину стилів, проекти вишивок у журналах недбайливо виконані. До того бракує відповідних ниток. Отже тому вміння добирати взори дуже занепало, хоч жінки вишивають радо й багато. Правда, появилсь тепер кілька монументальних видань, як „Декоративні тканини“ або „Тканини й вишивки“, де взори поділені околицями й помилок небагато. Але це є наукові видання, що не можуть заступити взірників.

Коли Ви дійсно вмістили той рушник на виставці, то хіба на те, щоб показати, як дуже занепало це вміння у нашому краю. Адже самі пишете, що він неміло вражав серед інших вишивок.

До цієї теми ще повернемося у нашому журналі.

Ред.

Користаймо з досвіду

Літні іменини

Багато їх припадає в літі й не раз іменинниця застановляється, як догідно гостей прийняти. Адже серед літньої спеки не хочеться їсти гарячої їжі! А й господині нелегко тупцювати біля кухонної плити!

Тому подаємо найкращу розв'язку — зимний буфет. Все те, що в нашому стравосписі, можна приладити день або й два наперед, розложивши собі роботу. А потім виставити всі страви на гарно накритому столі.

Пригощайтеся, гості любі!

Стравоспис:

Канапки, чарка горілки, або вина
Телячий завиванець із начинкою
Татарська підлива
Картопляна салата
Салата з зеленої паприки
Салата з огірків (мізерія)
Торт
Морозиво, чай, кава

Канапка

Потрібно:

2—3 довгі італійські булки (найменша величина)
2 кістки сметанкового сира (cream cheese)
1 ф. шинки
кілька зварених яєць
муштарди до смаку
січена петрушка
січена цибулька

Підобрати булку так, щоб була груба на 3—4 інчі. Відкрити кінчики булки і вижолобити м'якуш, але залишити його трохи з усіх сторін. Тепер приладити начинку. Посікти зелену цибульку й вимішати зі сметанковим сиром, додавши трохи червоної солодкої паприки. Тією масою вимастити булку всередині ножем доволі грубо. Змолоти шинку, покроїти в кістку кілька зварених яєць, ложочку муштарди, ложочку січеної, зеленої петрушки або цибульки. Все те вимішати і начинити тим булку всередині.

Зладити кілька таких булок і покласти до холодильника. На другий день покроїти гострим ножем на скибки. Коли хто хоче, може зверху посипати тертим сиром. Подавати до горілки.

Телячий завиванець з начинкою

Потрібно:

4 ф. телятини
4 грудниці з курки
4 яйця
4 малі цибулини
4 грибки (шапочки)
1 чубата ложка сухариків (тертої булки)
1 ложочка січеної зеленої петрушки
сок із цитрини
1 ложка товщу

Купуючи м'ясо, прохати врізати його чотирма фунтовими плястрами. Потовкти й розбити так, як на котлети. Посолити, покропити соком із цитрини. Нехай постоїть. Осібно приготувляти начинку.

Груднички повідділювати від костей, посолити, і тушкувати в малій кількості води, додавши грибки. Коли вже все м'яке, тоді посікти або змолоти разом із грибами. Додати ложку сухариків (тертої булки) і яйця. Смак із курятини долляти й добре вимісити, щоб начинка не була густа. Посолити, поперчити і вкинути січеної зеленої петрушки. Поділити на 4 частини і наложити на розбиту телятину. Скрутити у завиванець, пов'язати шнурком.

У міжчасі розігріти піч. При печенні м'яса треба пам'ятати, що піч мусить бути добре гаряча. На пательні розігріти товщ і на гарячий покласти звиванці один біля одного. Накрити щільно. Пекти зразу на 450°, за пів години можна спустити до 400°. Три чверти години воно повинно пектись з одного боку, а три чверти з другого. Поливати соком, що спливає. По півтора години вийняти з печі. Коли прохолоне, порізати у скиб-

ки. Прибрати галяреткою, що створиться з соку.

Татарська підлива

кілька варених жовтків
1 ложочка муштарди
трохи тертого хрону
оцет або цитрина
цукру до смаку
кілька ложок квасної сметани

Жовтка перетерти через сито, додавши ложочку муштарди. Посолити, додати тертого хрону, цитринового соку або оцту й цукру до смаку. Все те добре разом утерти, додавши кілька ложок сметани. Все добре розмішати.

Заввага. Смакуючи приправу до салати найкраще висмакувати її в сметані. Тому найперше треба додати до сметани цитрини (оцту) й цукру і щойно доставши відповідний смак, вимішати з цим усі складники.

Крихкий торт

Потрібно на коржі:

2½ горнятка борошна (муки)
10 унцій масла (1½ горнятка)
1 горнятко цукру-мучки
2 варені жовтка
1 ложочка квасної сметани
трохи цитринової шкірки

Потрібно на начинку:

4 білка (шум)
¼ горнятка цукру-мучки
1 ложка малинової мармеляди

Муку перетерти з маслом, до того додати варені жовтка, перетерті через сито, цукор, сметану, цитринову шкірку і замісити. Поділити на три частини і спекти три коржики. Піч повинна бути вигріта. Пекти на 350° аж набуде золотистого кольору. Коли прохолоне, перекаладати начинкою.

Начинка: Вбити шум, а коли майже вбитий, починати додзвати потрохи цукор, аж шум усе збере. Додати ложку малинової мармеляди і терти доволі довго, аж буде густе. Тим переложити торт і обвести зверху. Можна прикрасити овочами з конфітур.

Примітка: Малинову мармеляду можна осягнути, зідивши конфітуру з малин і перетерши малини крізь ситко. Однак коли б хто не заварив малин, може зробити те саме з полуницями. Та все ж найкраща начинка є з малин завдяки їх чудовому запаху.

Український народний стрій

На Гуцульщині

ВЗУТТЯ

Взуття при гуцульському народньому вбранні має свою особливу

Рис. 1. Капчур, виконаний із сукна.
The Hutsul woman wears a stocking made of a woolen fabric and adorned with embroidery.

форму. Воно складається з двох частин:

1. „Капчурі“ — це свого роду панчохи з сукна або волокна, гарно прикрашені.

2. „Постоли“ — це свого роду шкіряні ходяки особливої форми.

Капчурі

У первісній формі їх виготовляли з домашнього битого сукна вишневої або бурої краски. Мають вони форму

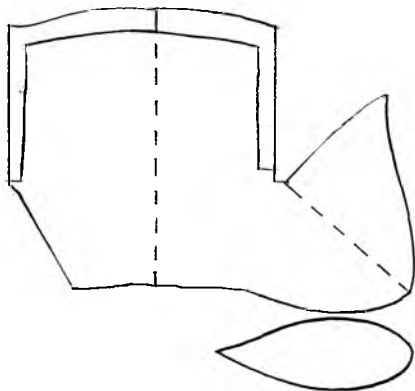

Рис. 2. Крій капчур. Зарисовані лінії вказують на місця, де сукно згинається. Окремий „язичок“ із сукна — це підшва.

Stocking pattern.

низького чобітка з широкою халявкою (гл. рис. 1). Крій такого капчуря поданий на рис. 2.

Як бачимо, крій капчуря не є складний, але зате він має добірні прикраси. Його халявка викінчена вгорі барвним узором, що виконаний косичкою в красках жовтій, зеленій, бурачкової і фіолетній. Взір спереду

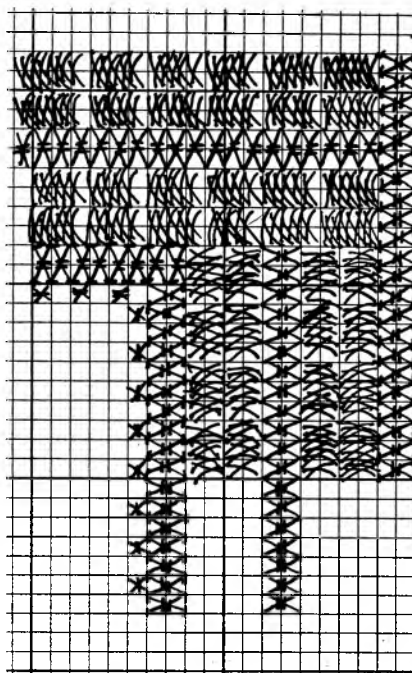

Рис. 3. Взір, що ним прикрашена халявка капчуря посередині. Як бачимо, найбільше взору виконано косичкою в різних красках. Поміж те вставлені великі хрестикові шви, притримані по середині малими стібками. Хрестикові лінії вишиті білою волічкою природньої краски (кремовою).

Embroidery design for the stocking.

сходиться та спускається вниз до згибу ноги.

В наших умовах можемо виконати такі капчурі з фільцу. Зладивши крій із паперу, легко можемо викроїти матеріял і получить поверхнім швом. Зразок взору подаємо. (Гл. рис. ч. 3).

У новішому часі стали носити на Гуцульщині капчурі, плетені з грубої волічки. Це є грубі, ручно плетені вовняні панчохи, що сягали нижче

колін, отже тієї самої висоти, що й халявки сукняного капчуря. Краску волічки також добирали подібно, себто бурю або вишневу, в деяких околицях

Рис. 4. Капчур, виплетений із волічки, прикрашений вгорі плетеним узором.
The Hutsul woman's stocking of coarse wool.

вживали й білої. Вгорі ці панчохи були прикрашені широким, виплетеним узором. (Гл. рис. ч. 4).

Того роду капчурі наслідуюмо тут, придбавши чоловічі спортові вовняні скарпитки в відповідній красці. Їх прикрашуємо вгорі відповідним узо-

Рис. 5. Капчур, взутий у постіл та прикріплений волоками до ноги.
Hutsul leather shoe.

ром, що виконаний коспичковим або хрестиковим швом.

Постоли

Постоли це є ходаки, виконані з ясної юхтової шкіри, що мають свою особливу форму й багаті прикраси витисканим у шкірі взором. (Гл. рис. ч. 5).

У давнину постоли були прив'язані до ноги „волоками“, себто грубим вовняним шнуром. Волоки перепускають через дірки в горішньому краю постола, а потім обводять кількома рядами ногу поверх кістки. Обведена волоками виконувалась рівенько й воно було свого роду прикрасою.

У новішому часі засіблювали постоли в шкіряні перепаски зі спряжками. Таким робом постоли міцно тримались ноги й волоки вже не були потрібні.

У наших більших осередках існують шевці, що бездоганно виконують на замовлення постоли. За інформаціями звертатись до кооп. „Базар“, 823 N. Franklin St., Philadelphia 23, Pa.

Слід оминати:

1. Користуватись чоботами або черевиками до гуцульського вбрання.
2. Одягати до постолів звичайні скарпки чи панчохи.

ПРАСУЄМО

Літньою порою наша праска не вистигає. Раз-у-раз вона в руху, щоб викінчити потрібну кількість суконок і блюзок. Не говорячи про чоловічі сорочки...

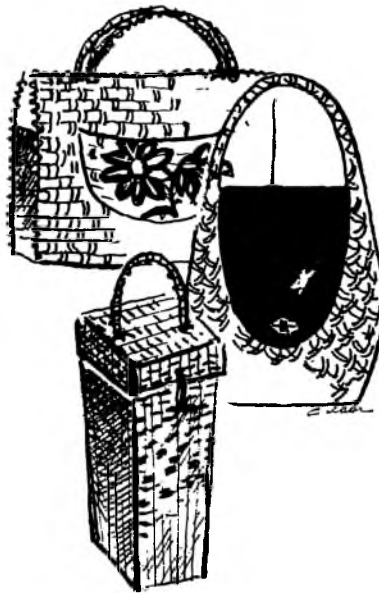
В поспіху часто трапляються „кастастрофи“. Не знаючи якості модних тканин, нераз накрутимо праску надто гаряче... А тоді лишається не тільки темне місце, але нераз буває, що й нитки чи мох тканини відіб'ються на ній.

Тому треба посортувати заздалегідь те, що маємо прасувати. Наперед штучні тканини (рейн, лакрон, перлон), бо вони вимагають мірної температури. А потім щойно бавовняні і льняні, що їх треба гаряче прасувати.

Коли ж нам дійсно лишиться слід на прасці, треба його негайно позбутися. Розігріти її дуже сильно й прасуючи стару ганчірку, стерти всі ті сліди.

КОШИКИ Й КОШИЧКИ...

Літня мода приносить усе милі несподіванки. Цього року вона в формі літніх торбинок. Вже торік заступали

їх плетеними виробами. А цього року бачимо повільно усяких кошників і кошничків, що служать нам замість сховку.

І справді! Є в чому вибирати. То велетенські плетені торби, що радше могли б послужити на пляжу, то маленькі кошнички, із ручкою навіть. Різномодне також і їх плетиво. Бувають кошники начебто з пруття, а є також із м'якої солімки, що майже нагадує тканину.

Отже купуємо кошничок! Бо й як обійтись без такої милої новини цього літа?

ЧИ МАЄТЕ СВЕТЕР?

Таке питання здається зайве літньою порою. Але цьогорічна пізна весна впровадила його в моду. Не тільки для безпеки. А як модний аксесуар, без якого не може обійтись модна жіноча сільветка.

Тому светри тепер дуже різномодні. Вони достосовані краскою до літніх матеріалів, це значить у ясных, веселих кольорах. Часто облямовані матеріалом суконок, або нашивкою з її узору. При літній криноліні нераз навіть станичок виконаний із светрового матеріалу.

Перегляньмо наші сховки! Може припадуться якийсь старий, вже відложений светер?

КОСИТНІ (ірис)

До популярних тутешніх квітів належать коситні (ірис). Декоративні вони не лиш своїми прегарними квітами, але також своїм листям. У тутешніх парках садять їх коло басейнів, однак в кожному квітнику, навіть у сухих місцях, ростуть вони дуже добре. Обсаджують ними стежки або тини.

Відмін маємо багато й неможливо їх усіх описати. Ділимо їх на дві головні групи: ранні, карлові, і пізніші, високі. Всі вони не ставлять більших вимог і дають уже в травні-червні гарні квіти в білих, жовтих, помаранчевих, пурпурових, брунатних і синих відтінках.

Коситні садимо плитко так, щоб бульва була дуже мало прикрита землею. Коріння треба розложити на дві сторони та добре обтиснути землею. Садимо не густіше, як 15—24 інчі одне від одного. Посаджені густіше, справді, в першому році виглядають краще, але вже в другому чи третьому мусимо їх проріджувати. Найкраще садити коситні від серця по кінець жовтня. Коли садимо їх пізно, треба бульви садити глибше у землю, щоб мороз їх не висадив. Ранньою весною можна пересаджувати їх до першої половини квітня.

Підсапуючи грядки треба дуже вважати, щоб не ушкодити бульви й коріння. Найкраще є своєчасно лиш виполоти буряни. Пожовкле листя й відквітнені квіти усунути негайно. Обрізувати листя можна лиш при пересаджуванні. На мороз коситні дуже витривалі. Підливати їх, скрім свіжо посаджених, не треба. У цьому теж їх велика вартість. Роман Коціль

КРЕМИ

ЄВГЕНІЙ ЯНКІВСЬКОЇ:

Гормонові проти зморшок	\$2.75
Вітамінові відживні	1.85
Підклад під пудер („Павдер Бейз Лошен“)	1.25
„Астрінджент“ на стягання порів	1.25
Молоко до рук „Генд Лошен“	0.95
Висилаємо за післяплатою.	

Адреса:

MONA LISA COSMETICS Mfg.
84 Pricefield Rd., Toronto, Ont.

Гр. Зленко

Як лисиця вигодувала цуценят

„Пальма“ оценилась пізньої ночі в купі прілої пшеничної соломи. Накрапав дощ. „Пальма“ жалібно повискувала, обнюхуючи предмети, що валялись навколо. Врятувало її старе відро, що лежало десь у закутку двора. Вона перенесла в нього цуценят і дбайливо закрила їх знадвору своїм тремтячим від холоду тілом.

Ранок розігнав хмари. „Пальма“ зігрілась і обсохла. Вона сиділа в сінях, жадібно споживаючи апетитний сніданок, і не бачила, як господар — Павло Кобко, повільно оглядав цуценят, потім поклав у відро найбільшого, а двох у ганчірку і покликав сусіднього Сашка:

— Віднеси в яр...

Сашко вибіг на околицю. Хлопцеві стало шкода сліпих немічних тваринок, і він подумав: „Покладу в лісі на галявині. Приноситиму молоко. Може, й виростуть якось...“

Сашко обережно опустил цуценят в м'яку траву і повернувся додому. За годину до лісу простував веселий гурт хлоп'ят з глечиком молока.

— Ось тут я залишив їх, — сказав Сашко.

Але цуценят у траві не було...

Хлоп'ята, звісно, сумували недовго: їх зацікавила велика лисяча нора під старою сосною. Хтось приніс лопату.

— Та це ж вони! — вигукнув Сашко, коли розкопали нору. — Справді в глибокій ніші між трьома лисенятами лежало двоє чорномордєньких цуценят.

Хлоп'ята закрили нору зеленими дубовими гілками і рушили додому.

На другий день вони знову прийшли до зруйнованої нори. Та ні лисенят, ні цуценят тут уже не було. Очевидно, лисиця перенесла їх в інше місце.

...Згодом в селі стали зникати кури. Сашкова мати, збираючи пір'я, кляла лисицю. А Павло Назарович поставив пастку. Через кілька днів він постукав у Сашкове вікно:

— Ходімо!

В сусідній повітці сидів з затиснутою в пастці лапою чорномордий пес і злодійкувато дивився на людей. Він повернувся додому і приніс з собою звички своєї рудої „мачухи“. Не знав пес одного: коли лисиця потрапляє в капкан, вона перегризає собі лапу і все ж таки втікає.

НАША МАМА

Наша Мама не така,
Як у тих сусідок:
Їй не зводиться рука
Бити бідних діток.

І не вдарить, не штовхне
З нас усіх нікого:
Ні сестричок, ні мене,
Ні братка малого.

Часом в хаті заведем
Ми таке юрбою,
Що земля двигить, і йде
Все сторчголовою!

Товчимося... Все вихрить
Буряно, нестримно...
Мама з кухні прибіжить
І... злегенька гримне.

Стрепенемося ми враз,
Хтось і посумніє,
Але знаєм: Мама в нас
Битися не вміє!

Посмирнієм, і в кутку
Голови похнюпим...
Нашу Маму от таку
Всі ми дуже любим!

О. Кобець

КОНИК...

Марійка сиділа між усіма учнями в школі і так, як і всі, малювала. Малювала вона коника. Великого, гарного коника.

Учитель походжав між учнями і приглядався до малюнків, які маленькі ручки так незграбно й старанно вимальовували. Дійшовши до Марійки, учитель зупинився. „Дуже добре“, сказав він серйозно. Марійка соромливо всмінулась, і малювала далі.

Незабаром задзвонив дзвінок, і діти, як бджоли, вилетіли з будинку. Марійка, біжучи додому, міцно тримала в руках свого коника. Але коник усе одно „втік“. Поправляючи хустку на голові, яка зісунулась, Марійка й не помітила, як коник випав їй із рук. Не завваживши того, Марійка побігла далі. А коник бідний лежав на хіднику самотний. Тільки раз-у-раз хтось наступав на нього, або проходив мимо. І так лежав коник, аж поки весняний вітер не підхопив його і не заніс десь ген далеко в поле...

Ольга Михалевич, 13 р.

ВІЗОЧОК

Як я була маленька —
Мов лялечку яку
Мене возила ненька
На прохід — у візку.

Тепер я більша стала,
Уже ходжу й біжу,
Уже сама помалу
Я лялечку вожу!

Рости ж, моя лялюсю,
Аж доки зможеш ти,
Як я і як матуся —
Візочок повезти.

Леонід Полтава

Відновлюйте Вашу передплату вчас, тим досягнете миле почуття упорядкованості, а видавництву зрівноважений бюджет.

Черпаха

Ранньою весною Івасик знайшов коло ставка невелику черепаха. Штовхнув її палицею. Черепаха сховала ноги й голову під свої два панцирі й лежала нерухомо.

Собачка Брисько підбіг, понюхав, перевернув черепахау догори і відійшов.

— З нею не дам собі ради — подумав Брисько.

Івасик вирішив взяти черепахау до хати.

— Цікаво що вона буде робити в хаті? Попрохаю, щоб мама оповіла дещо про неї.

З тими словами Івасик вишукав кусник кори, пересунув на неї черепахау й поніс свою здобичу.

На поріг хати вийшла мати, побачила Івася з черепахою.

— Віднеси її звідси. До хати не носи. От ще не мала я ще й з тим клопотів!

Саме тоді надійшов вуйко. Взяв черепахау в руки, подивився з усіх боків і каже:

— Це болотяна черепаха. Вона незграбна на землі, але прудка у воді. Полює на риби, жаби, їсть всяке хробаччя, не боїться вужів та гадін. Любить пташині яйця, що знаходяться на землі.

— А чи вона небезпечна для людей? — питає Івасик.

— Людям вона не страшна. Її

боятись не треба. Шкоду робить у ставках і річках, де риби. Позатим — корисна, бо винищує хробаччя та різних шкідників і гадючок. Особливо пожиточні є степові черепахи.

— А чому вона ховається?

— От, бачиш, — лев має силу, міцні зуби та кігті й ними борониться. Олені, сернюки та інші подібні звірята мають швидкі ноги й спасаються втечею, а черепахи бороняться тим, що ховаються між своїми панцирями й тоді нікого не бояться.

— Давайте пустимо її на землю, не будемо рушати й вона висуне ноги й полізе.

Вуйко пустив черепахау, а самі, разом з Бриськом, відійшли на бік. Перестали розмовляти.

За кілька хвилин черепаха висунула голову, подивилася, що напасників немає й полізла в кущі — там безпечніше.

— Хай лізе. Хай живе собі так, як їй призначено. Не наша справа її нищити.

— Хочу оповісти, що є черепахи такі великі, що на них можна

сідати й черепаха повезе людину на своїх міцних ногах.

— Я хотів би поїздити на черепасі.

— Піди з мамою до зоопарку, може там знайдеш великих черепах. Може й удасться поїздити.

— А вуйко їздив? — питає Івась.

— Ні, я не їздив, але таке бачив, як ще був дома на Україні. — Але є ще й морські черепахи. Вони досить великі й сильні. Такі черепахи не бояться навіть таких потвор, як акули (рекіни), що й людину можуть з'їсти.

Коли така черепаха стріне акулу — то одна рада — сховатися під панцирі. Як дістанеться черепаха в шлунок акули, там починає думати, як визволитися. Вона має дуже сильні зуби, що ними легко перегризає тверді речі. Отож, в шлунку акули черепаха починає перегризати все що є на дорозі й за деякий час черепаха вилізе з акулячого черева, стає вільна й попливе собі геть по морю, а акула, перегрижена в середині, гине.

Таке то буває в природі. Кругом боротьба.

Л. Бачинський

ГОРОБЧИК КИДАЄ ЯГІДКИ

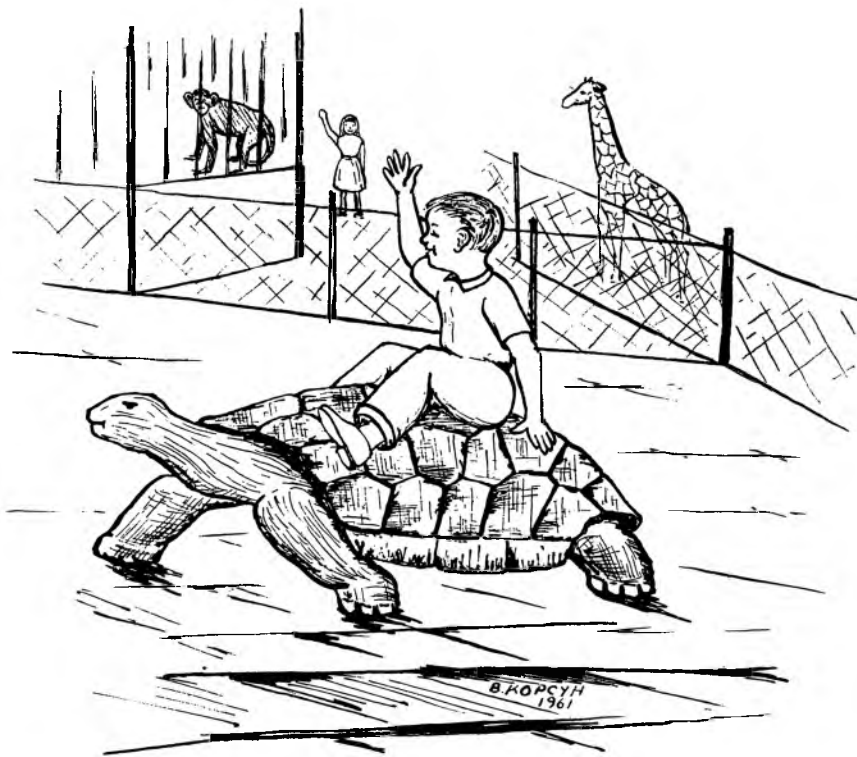
Вийшла донечка в садок — як зірвати ягідок? Мабуть спілі, бо червоні. Та не виросла ще доня, не дістане гілочок.

Враз, горобчик прилетів: — Добрий ранок! Ців-цірів! Може хочеш ягідок? Наставляй-но фартушок. Вже спіленькі! Я вже їв.

Ось лови: одна і дві, три, чотири. Всі смачні! Споживай, здорова будь, а зимою не забудь: кинь скориночку мені.

Ців-цірів! Ців-цірі!

Г. Чо.

Є черепахи такі великі, що на них можна сідати.

У половині червня ц. р. захворіла поважно голова Централі СФА п-ні Олена Лотоцька й піддалася операції. Перебіг її був нормальний і пані голова приходить до здоров'я. Разом із усім членством СФА молимо Господа Бога за здоров'я і бажаємо пані голові скорого видужання.

**

Національна Рада Жінок Америки доручила п-ні Анастасія Вокер, організаційній референтці СФА, репрезентувати її на Річній Конференції Проблем Старости, яка відбулася в днях 19.—21. червня, під протекторатом Мишегенського Університету в Ен Арборі, Миш. Це вирішення подаємо з радістю до відома, а про Конференцію п-ні Вокер звітуватиме в черговому числі.

Екзекутива СФА

Центрاليا одержала

від 23. травня до 22. червня 1961.

РІЧНА ВКЛАДКА І ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ФОНД:

Від. 3. Нью Йорк	20.00	5.00
„ 17. Маямі	20.00	5.00
„ 32. Брістоль	20.00	5.00
„ 34. Коговс	20.00	5.00
„ 42. Філадельфія	20.00	5.00
„ 53. Асторія	10.00	2.50
„ 62. Сан Франціско	10.00	7.50
„ 64. Нью Йорк	20.00	5.00
„ 66. Нью Гейвен	20.00	5.00
„ 71. Джерзі Сіті	20.00	—

ФОНД ЦЕНТРАЛІ І ВКЛАДКА ДО СФУЖО:

Від. 3. Нью Йорк	63.00	4.80
„ 17. Маямі	45.00	4.50
„ 42. Філадельфія	—	9.00
„ 53. Асторія	39.00	4.35
„ 62. Сан Франціско	52.60	7.40
„ 64. Нью Йорк	—	10.50
„ 67. Перт Амбой	45.00	4.50
„ 71. Джерзі Сіті	68.50	11.50

ФОНД РЕЗЕРВОВИЙ І КОНВЕНЦІЙНИЙ:

Від. 3. Нью Йорк	10.00	10.00
„ 17. Маямі	10.00	5.00
„ 34. Коговс	10.00	5.00
„ 42. Філадельфія	10.00	5.00
„ 53. Асторія	5.00	2.50
„ 62. Сан Франціско	15.00	7.50
„ 66. Нью Гейвен	10.00	—

ФОНД РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ:

Від. 7. Акрон	10.00	
„ 26. Дітройт	10.00	

НА ПАМ'ЯТНИК ЛЕСІ УКРАЇНКИ:

Від. 3. Нью Йорк	10.00
Марія Марусевич, Нью Йорк	5.00
Анна Йосик, Нью Йорк	5.00

ПРЕСОВИЙ ФОНД Н. Ж.:

Окружна Рада, Нью Йорк	3.00
Від. 3. Нью Йорк	10.00
„ 7. Акрон	10.00
„ 46. Філадельфія	10.00
Юлія Стецьків, Тонаванда	5.00
Іван Бек, Дітройт	5.00
Меланія Корорудз, Омега	2.00
Дарія Гусар, Ніксон	2.00
Євгенія Віндик, Едмонтон	2.00
Анастасія Ковальська, Нью Йорк	2.00
Анна Либя, Нью Йорк	2.00
Анастасія Хархан, Нью Йорк	2.00
Анна Йонда, Нью Йорк	2.00
Марія Демидчук, Нью Йорк	2.00
Марія Харамбура, Нью Йорк	2.00
Марія Марусевич, Нью Йорк	2.00
Неля Ковалишин, Нептун	2.00
Марія Франко, Ньюарк	1.00
Розалія Івахів, Балтимор	1.00
О. Гобрович, Гемілтон	1.00
Марія Клепачівська, Вермонт	1.00
Ольга Гоевич, Трентон	1.00
Марія Ванджура, Вінетка	1.00
Катерина Бойко, Провіденс	1.00
Т. Дяковська, Грімсбі	1.00
Софія Вергун, Дітройт	1.00
Тетяна Солтисік, Нью Йорк	1.00
Вол. Басладинська, Клівленд	1.00
Ольга Ключанович, Питсбург	0.73

ФОНД „МАТИ Й ДИТИНА“

Від. 10. Філадельфія	30.00
„ 13. Честер	15.00
„ 33. Клівленд	233.50

„ 42. Філадельфія	10.00
„ 47. Рочестер	40.25
„ 54. Вільмінгтон	17.50
„ 64. Нью Йорк	151.00
„ 67. Перт Амбой	30.00
„ 71. Джерзі Сіті	5.00

Наталія і Володимир Залуські,
Бронкс

Ярослава Дереш, Лудлов	2.00
------------------------	------

З подякою,

А. Кульчицька, фін. секр.
Анна Сивуляк, касієрка

ГОСТІ В ЦЕНТРАЛІ

Цього місяця відвідала нас дитяча письменниця Мері Галун-Блак із Денверу. П-ні Блак пише й видає книжки для американської дівчини і деякі з них, як Історія Дому Ляльок (The Dollhouse Story) чи Тунелі (Tunnels) є дуже почитні.

П-ні Галун-Блак походить від батьків українського роду й володіє українською мовою. Її книжечка „Марія“ (Marya) має за тему історію дівчинки-українки, що знайшлась у чужому середовищі.

ЖУРНАЛ ДЛЯ БАБУСІ

Услід за пожертвами, що уфундували дотепер передплату журналу для 14 „бабусь“, наспіла ще одна. П-ні Євгенія Розгін із Сентралії прислала належність за передплату, яку ми призначили для громадської діячки в Німеччині. Яка приємність для людини, пов'язаної з жіночим рухом — одержувати наш журнал!

Тому закликаємо наших читачок до дальших пожертв на ту ціль. Уфундуванням передплати приносите радість усім, що раді б слідувати за працею жіноцтва у вільному світі.

ЧЛЕНКИ-ПРИХИЛЬНИЦІ СФУЖО!

ВІСТІ СФУЖО

Річники 1956—1959

у брошурованій оправі

Ціна 1.50 дол.

Замовляти в канцелярії СФУЖО:

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Конференція Референток Суспільної Опіки

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Дня 16. травня Конференцію відкрила голова Окр. Ради п-ні Ірина Падох. Зчерги референтка сусп. опіки п-ні Аполонія Книш відчитала реферат „Де поміч потрібна“ на тему американської суспільної опіки (авторка п-ні Р. Богачевська) і вказівки Централі „Як можемо допомогти“.

По черзі референтки звітували про свої осяги й ділилися досвідом у діяльності суспільної опіки. Виявилось, що Відділи виконують у тому напрямку велику роботу. П-ні Книш прохала, щоб Відділи інформували про те Окр. Раду.

У дискусії виринули цікаві проекти. П-ні Падох поінформувала, що у зв'язку з Вих. Семінаром зродилась думка, чи не можна б створити світлицю для дітей, т. зв. „пошкілля“, де діти мали б можливість перебути якийсь час по школі заки батьки повернуться з праці додому. Також обговорено можливість створення захисту старих. Всі проекти оформлено у 5 точках, які стануть напрямною для праці округи.

У Конференції взяли участь Відділи: 1 — п-ні С. Лешко, 4 — п-ні Є. Лектей, 8 — п-ні А. Свенсон, 64 — пп. Лень, Береза і Ржепецька, 71 — п-ні О. Парфанович. Проводила голова Окр. Ради п-ні Ірина Падох.

Ухвали Конференції:

1. З'ясувати кому й яка допомога потрібна. Для тієї цілі треба позбирати адреси й пізнати справжній стан кожного випадку.

2. Уділювати поміч родинам, що тепер прибувають до Америки. Їм потрібна всебічна допомога в першому часі.

3. Звернути увагу на дітей-сиріт або півсиріт, що не мають таких можливостей, особливо в діяльності вищих студій, як ті, що мають батьків.

4. Заопікуватись старшими людьми, що живуть у захисті в Словтсбургу.

5. Перед Різдом треба б провести збірку під гаслом „Поміч потребуєм“ і розділити її як Різдвяний подарунок найбільш потребуємим у нашій спільноті.

Галина Гошовська, секр. Окр. Ради

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Дня 21. травня 1961 голова Окр. Ради п-ні Ірина Качанівська розпочала

Конференцію молитвою. Після уконститування Президії (п-ні О. Лотоцька, голова, п-ні Я. Острук, секретарка) п-ні О. Лотоцька з'ясувала коротко ціль Конференції. При допоміг її хочемо звернути увагу наших Відділів на потреби нашої спільноти в США та визначити наші в тому завдання.

Слідували два реферати. П-ні Р. Богачевська, референтка сусп. опіки Гол. Управи, говорила на тему „Що це є суспільна опіка й де вона потрібна“, а п-ні Олена Котович, референтка суспільної опіки Окр. Ради, розглянула можливості допомоги. У першій доповіді наświetлено засади модерної суспільної опіки і подано перегляд установ, що нею займаються в Америці. У другій виказано найбільш пекучі потреби нашої спільноти та в який спосіб ми могли б зарадити їм.

Розпочалась дискусія. На вступі п-ні Лотоцька пригадала велику суспільну опіку, яку наші Відділи від ряду літ несуть дітворі залишенців у Німеччині й Австрії. Утримуємо тепер 17 навчальних станиць і допомагаємо 20 „бабусям“. На те складають наші Відділи около 6.000 дол. річно. Та виявляється потреба звернути нашу увагу у бік тутешніх потреб. Для цього можна знайти різні форми. Є в Америці група Сірих Пань (Грей Ледіс), які несуть поміч хворим по шпиталях. Ми могли б теж створити подібну групу, що поклада б собі за завдання відвідувати хворих українців та підтримувати їх у нещасті.

По обідовій перерві проводила нарадою п-ні О. Грабовенська. Вона закликала референток висказатись, як ведеться справа сусп. опіки в різних Відділах. Виявилось, що в багатьох Відділах сусп. опіка вже охопила членок, або й українських громадян. 20 Відділ підтримав хвору членку грошовим датком, 42 Відділ теж дбає про хворих членок, 43 Відділ провів інформаційну розмову про установи сусп. опіки з фахівцем, 52 Відділ обдарував убогу родину перед Різдом, 54 Відділ опікується старшим, хворим подружжям і допоміг новопрібутим із Бразилії, 59 Відділ опікується нервово хворою членкою. Всюди виявляється охота підтримувати й допомагати.

Дискусія виявила багато цінних думок і суггестій. Їх оформлено в 9-ти

пунктах, які Конференція ухвалила.

У загальному Конференція дала висновок, що місцева суспільна опіка конче потрібна, як це виказала практика на місцях. Вона повинна носити характер більш моральної підтримки, ніж матеріальної допомоги, а тому ставить до членства більш вимоги. Внаслідок того членство США повинно вишколитись до цієї справи, бо давній харитативний підхід не завжди відповідає новим умовам, в яких живемо.

О год. 5-тій Конференцію закрито. У ній взяли участь Відділи: 10 — п-ні Наталя Вовк, п-ні Іванна Гентош, 20 — п-ні Марія Романенчук, п-ні Михайлина Чайковська, 39 — п-ні Мармаш, п-ні М. Горін, 41 — п-ні Лідія Оджинська, 42 — п-ні Софія Миць, п-ні Марія Пашук, 43 — п-ні Слава Оранська, п-ні Ростислава Богачевська, 46 — п-ні Стефанія Борецька, 48 — п-ні Галина Петрів, п-ні Марія Баб'як, 52 — п-ні Стефанія Вовчок, 54 — п-ні Марія Ткачук, п-ні Арета Скамай, 59 — п-ні Анна Стельмах.

Ухвали Конференції

1. Українська мати у рядах США повинна виховувати дітей у дусі суспільної опіки. Вона повинна вказати їм на недолі близьного та спонукувати дітей розуміти її й викликати бажання допомогти в міру своїх сил.

2. Українка, згуртована у рядах США, повинна познайомитись із засадами модерної суспільної опіки та пізнати, які американські установи сусп. опіки діють у її місцевості.

3. Референтка сусп. опіки кожного Відділу повинна пізнати потреби спільноти у своїй місцевості та визначити з Управою, які випадки може Відділ опікою обняти.

4. Хоча головною засадою діяння є моральна підтримка, проте кожен Відділ повинен створити собі фінансову резерву на випадок пильної й непередбаченої потреби допомоги.

5. Окрему увагу повинна референтка с. о. (спільно з організаційною) присвятити старшим членкам, що через здоровий стан або вік вже не є активними в Відділі. Їх зв'язок із Відділом не повинен перериватись.

6. Цінним завданням референтури с. о. (спільно з виховною) може бути висилка дитини на літню оселю. Під увагу треба брати багатодітні роди-

ни, що власними силами не можуть цього виконати.

7. Окрему увагу треба приділити українським дітям, що внаслідок сирітства або розбиття родини опинились в виховних чи поправних закладах. Їх треба відвідувати й старатись роз'яснити їх долю.

8. Бажано було б, щоб Окр. Рада провела курс суспільної опіки, запросивши до того фахові сили. Такий курс поглибив би знання сусп. опіки в референток та їх заступниць.

9. Окр. Рада повинна дбати про те, щоб праця нашої суспільної опіки була навітлена в пресі і належно оцінена в громаді.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Дня 21. травня голова Окр. Ради п-ні О. Гординська відкрила Конференцію молитвою. Прибули референтки всіх Відділів за винятком Випани, що оправдався.

Слідувала доповідь „Де поміч потрібна“ (авторка п-ні Р. Богачевська), що дала перегляд системи суспільної опіки в Америці. Потім п-ні Софія Котис, референтка сусп. опіки Окр. Ради, відчитала свою доповідь, якою давала вказівки, як можна б розвинути цю працю у нашій спільноті.

Зчерги голова Окр. Ради п-ні Гординська попрохала референток зложити звіт про суспільну опіку свого Відділу. Присутні почули, що 24 Відділ відвідує хворих і зложив 3.500 дол. на школу. У 28 Відділі сусп. опіка налагоджена над цілою українською громадою, 65 Відділ відвідує хворих і вислав дитину на Пластовий табор, 67 Відділ опікувався дітьми, яких мати важко хвора, а 70 Відділ вислав пакунки до Польщі.

Дискусія була дуже оживлена. Присутні референтки розглядали всі випадки, що вимагають опіки й допомоги. Більшість їх можна розв'язати, спираючись на американські установи сусп. опіки. Тому треба в кожній місцевості їх пізнати і зазнайомитись докладно з їх засягом діяння.

Всі були згодні з тим, що грошових зобов'язань ані Відділи, а тим менше Окр. Рада не може на себе приймати. Наша суспільна опіка несе радше моральну допомогу, піддержку і добре слово. Наші Відділи повинні стати серцем нашого національного організму, що чуло відгукується на кожне

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Виховний Семінар Окр. Ради

Дня 5. травня 1961 відкрила Вих. Семінар голова Культ. Освітньої Комісії СФУЖО п-ні д-р Софія Карпінська. Пояснила значення Вих. Семінарів для матерей та подякувала Окр. Раді, що піднялася цього завдання.

Зчерги голова Окр. Ради п-ні Ірина Падох представила доповідницю п-ні д-р Стефанію Березницьку. Її доповідь „Виховні труднощі різного віку“ вже була виголошена на кількох Семінарах і зреферована в нашому журналі. Тому подамо тут тільки відгуки її в дискусії, що живо розгорілася.

Однією з тем була телевізія та її виховний вплив. Більшість присутніх осуджувала її, але вона стала тепер загальним явищем, отже треба застановитись, як її вміло використати. Окремо розглядали виховний ідеал, що його становить батько й мати для сина і дочки (пп. Лозинська і Гошовська). Виринула також проблема, як добирати дітям товариство, коли вони самі не вміють його знайти (п-ні Раковська). Вкінці заторкнуто питання дитячої лектури, що могло б бути добрим допоміжним засобом, коли б діти читали українську книжку (п-ні Чорний).

Чергова лекція Семінара відбулась дня 13. травня. Її відкрила редакторка Н. Ж. п-ні Лідія Бурачинська. У своєму короткому слові вона з'ясувала спонуки, що дали почин Вих. Семінарам і висловила радість сприводу того, що врешті далось перевести такий у Нью Йорку.

Слідували доповіді. Першу виголосила п-ні Євстахія Гойдиш на тему

лихо і спрямовує туди, де допомогу можна дістати.

Все ж таки певні фонди для місцевої суспільної опіки треба собі випрацювати. В дискусії виринули різні проекти, що їх у майбутньому думають здійснювати.

Відділи округи Ньюарк були заступлені, як слідує: 24 — пп. Ольга Граб, Ірина Левицька; 28 — пп. О. Муссаковська, А. Настюк; 65 — п-ні Софія Котис; 67 — пп. А. Ковалюк, М. Гелета; 70 — п-ні Марія Стефанів.

„Зарібкова праця матері“, а другу п-ні Леся Храплива на тему „Національне виховання“.

Зарібкова праця матері, накинена нам з конечности, лишає сліди на молодому поколінню. Є багато матерей, що великим зусиллям волі вміють погодити ці обов'язки. Але доповідниця нанизала ряд прикладів із життя, в яких вказала на неувагу і байдужість матерей до суттєвих, виховних завдань. Це все сильно відбивається на дітях і матері повинні бути свідомі того. У кожному віці дитина вимагає всієї уваги матері, коли її виховання має дати суцільну, здорову людину.

Національне виховання починається вже від перших років дитини. Доповідниця перейшла всі його складники, закінчуючи їх школою українознавства, що є не підставою, а завершенням його. Вкінці вона розглянула саму суть національного виховання, що не повинно бути „вдержанням“ наших дітей при своїй спільноті, а наснаженням їх у рушійну силу.

У дискусії намітилися серед приваних дві групи. Одна з них піддержувала тезу доповіді, що мати не повинна змагати до заробітку при малих дітях, а друга боронила матеріальну і духову потребу жінки до фахової праці. Посередню дорогу вказала доповідниця. Вона признала, що заробіток матері в більшості випадків конечний. Та працююча мати повинна так улаштувати життя, щоб усе мала час і потрібну увагу для своїх дітей. Це вона старалась провести у власному житті і може твердити, що це можливе. З іншого боку насвітлила це в дискусії п-ні Н. Чапленко. На її думку вже не можна завернути жінки виключно до хатньої праці, а радше треба повчити її, як краще сполучити ці два чи три життєві завдання. Це повинні також зрозуміти й чоловіки і включитись у виховну і хатню працю. П-ні І. Падох вказала на приклади з американського середовища. Там матері малих дітей здебільшого не працюють, а коли діти підростуть, тоді дуже добре діє т. зв. сусідська допомога. Наша організація теж могла б вибрати собі таке завдання, організуючи „пошкілля“, себто опіку над діворою, що виходить із школи, але

годину-дві є без нагляду, бо батьки ще не повернулись із праці.

Дискусія над другою доповіддю може була ще живіша. Вона виявила багато виховних хиб у наших батьків, як байдужість до школи українознавства, неувагу для української книжки, перебільшене значення, що його приділюють грошам, некорисне представлення умовин життя в Україні (пп. О. Качмарська, д-р С. Карпінська, п. Близняк). П-ні М. Драган подала приклади на те, як можна впоїти в дитину почуття гордості на своє походження.

Третю лекцію дня 20. травня відкрила п-ні Т. Горашенко, секретарка Виховної Комісії СФУЖО.

Доповідь п-ні **Марії Стратієнко „Авторитет батьків“**, виголошена вперше на Вих. Семінарі у Філадельфії, вже була зреферована в нашому журналі.

Дискусія лиш частинно торкнулась теми доповіді. Все ж таки доповнила її цінними практичними порадами п-ні Є. Гойдиш і заперечила твердження однієї дискутантки, начебто авторитет батьків будує тільки мати. Його творять у рівній мірі обоє батьків. Зацікавлення присутніх зосередилось на українській книжці та як її наблизити до української дитини. Тут висловили цінні оради пп. Ірина Падох, Леся Храплива, Є. Гойдиш. Був також запит, як зацікавити дітей школою українознавства.

У своєму кінцевому слові п-ні Стратієнко зрєасумувала все сказане. Обоє батьків тепер навантажені зарібковою працею, то ж треба поділити між себе чотири вугли хати на половину. Щоб діти полюбили українську книжку і школу українознавства, треба змалку їх до того привчати й над тим працювати.

Голова Окр. Ради п-ні мгр. Ірина Падох закрила Семінар, підкреслюючи цінні виховні проблеми, що він видвигнув та вказівки, що він дав. Правда, не було багато матерей поміж слухачками. Та саме порушення тих питань має свою вагу й посередньо підготовляє суспільство до розв'язки їх.

Приявна

Свято Матері 1 Відділу США

Свято Матері відбулося велично. Виконавцями програми були діти членок 1-го Відділу. Зацікавлення дітей програмою та впровадження їх в українську атмосферу було ціллю нашого Відділу. Очевидно успіхи були надзвичайні.

Свято відкрила голова п-ні К. Пелешок. Зясувавши в короткому слові значення Свята Матері на Україні й на еміграції, передала ініціативу свята пані І. Бенцаль. Пані Бенцаль привітала гостей та прочитала програму свята.

В програму входили деклямації, сценки, гра на акордеоні та дитячий хор.

Вірш до Матері Божої віддеклямувала 5-літня Леся Бобак, яка зложила китицю квітів перед образом Матері Божої, прибраної вишиваним рушником. „Розмова про маму“, діалог у виконанні Марусі Гой й Аскольда Лозинського. Виконання роль було дуже добре. Слідував реферат п-ні Марії Головей, яка в своїм дуже старанно опрацьованім слові, згадала важку працю української матері на панщині, а опісля новітню невідлучну працю в колгоспах на Україні. Дальше слідувало з'ясування ролі матері на еміграції й її завдання у вихованні молодого покоління. Вона повинна передати національні традиції, звичаї та обичаї дітям, що ніколи не виділи рідної землі.

По рефераті відбулася сценка „Поклін Матер'ям“, яка своєю оригінальністю здобула признання публики. Діти мали зроблені серця з квітів і на кожному серденьку була одна буква. Коли вони відвертались поступенно до привних гостей, деклямуючи при тому коротенький віршик, прочитані букви разом давали гасло: „Поклін Матер'ям“. Участь у тій сценці брали слідувачі діти: Гой, Зимна, Зимна, Чума, Лозинський, Палюх, Андрушко, Івануса, Баб'як, Штогрин, Штогрин, Вальчишин і Вальчишин. Сольо-танок виконав Михась Вальчишин. Юнаки Шкамбара та Сидорак відограли дві пісні на акордеоні, а Івась Сливка відіграв дві пісні „Польку“ та „Не тепер, не тепер“ теж на акордеоні. На кінець дитячий хор відспівав пісню „Боже, вислухай благання“. Національний гимном закінчено це прекрасне свято.

Публика рясними оплесками нагородила заслужено малих виконавців.

Неоцінену працю у підготовку цього успішного свята вложила п-ні Марія Головей, яка зорганізувала танці та уложила програму й разом з п-нею Олею Сливкою приготували дітей до виступу. Також п-ні Леся Гой немало вложила тут свого труду.

Після концерту відбулося прийнят-

тя, яке приготувала госп. реф. п-ні К. Папуга при помочі інших пань.

Свято пройшло з великим успіхом і цілком певно залишить на довший час приємні ремінісценції.

ЧЕСТЕР, ПА.

Зустріч 13-го і 54-го Відділів США

Недавно ми „хвалилися“ у нашому журналі, яку то зустріч влаштували ми в Вилмінгтоні з 13-им Відділом із Честеру. Недовго прийшлося нам ждати на реванж. Не минуло і два місяці, як 13-ий Відділ запросив нас на зустріч до Честеру.

Зустріч Відділів у Честері відбулась під цьогорічним гаслом: поклін Тарасові Шевченкові.

Спільно відспівано гимн США. Членки обох Відділів засіли при застелених і гарно прибраних столах. Голова 13-го Відділу пані Наталя Мохнацька відкрила зустріч короткою, змістовною доповіддю: чому ми присвячуємо сьогоднішню імпрезу нашому Великому Поетові — хто, як не жінки повинні бути найбільш вдячні Тарасові Шевченкові за те, що перший зрозумів невідрадну жіночу долю і так чудово опівав її у своїх віршах. Після доповіді пані Мохнацької, яку покрили рясні оплески зворушених присутніх, слідували деклямації дітей; уривки з Шевченкових творів.

Тимчасом з кухні почав доноситись запах кави і от на столах появилсь веселі канапки, „дистинговані“ паштеттики і стоси різнородного смачного печива, а гостинні господарі припрошували не погордити їх „скромною перекускою“. Ніде правди діти, нас і не треба було дуже припрошувати. „Скромна перекуска“ і товариська тутірка за столом тривала досить довго, а коли вже вид печива перестав нас приманювати, а втомлені пані, що розносили каву могли на решті сісти, пані Ярослава Кобрин „об'явила“ всім присутнім, що ще дістанемо „духовий десерт“ і попросила паню Володимиру Михайлів задеклямувати.

Заява п-ні Кобрин про „духовий десерт“ не була ані трішки переборщена, бо пані Михайлів справді помистецьки віддеклямувала-розказала „Казку про велетня“ — Лесі Українки, яку присутні з запертим віддихом прослухали.

Потім настав веселий, неофіційний нелад: сміялись, гуторили, співали пі-

сень. Коротко промовила голова 54-го Відділу пані Ольга Гарванко, дякуючи за таке обильне і гостинне прийняття та багату мистецьку програму, якими 13-тій Відділ просто нас заскочив.

На закінчення зустрічі було ще льовування кількох речей домашнього вжитку, з якого дохід призначено на будову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні.

Здається написала все... Ах, ні! На сам кінець була ще спільна знімка, яку ми (такі наші скриті бажання!) може побачимо у „Нашому Житті“.

Враження з спільної зустрічі в Честері незвичайно тепле, приємне. В чім заслуга привітних членок 13-го Відділу та в першу чергу їхньої симпатичної голови Бабусі Мохнацької.

Цєю дорогою хочу зложити 13-ому Відділові від 54-ого Відділу щире спасибі!

Лідія Гарванко, прес. реф.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Річні збори 20 Відділу СУА

Дата: 23. квітня 1961.

Збори відкрила молитвою голова п-ні М. Чайковська.

Президія: п-ні О. Грабовенська, голова, п-ні В. Ценко секретарка.

Протокол відчитала секретарка п-ні М. Кочерган.

Звіти Управи зложили: п-ні М. Чайковська, голова, п-ні М. Кочерган, секретарка, п-ні М. Сенейко касієрка і референтки: п-ні С. Барусевич культ. освітня, п-ні М. Романенчук сусп. опіки.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ відбував правильно свої сходи і брав участь у всіх починах Окр. Ради. Має 34 членки.

б) Культ. освітня й Імпрезова: Відділ влаштував розваговий вечір під св. Михайла та традиційний Щедрий Вечір, що гуртує членство та їх родини. Майже на всіх сходах відчитано доповіді.

в) Сусп. опіка: Відділ утримує садок у Новому Ульмі, допоміг хворій членці грошовою пожертвою, зложив 10 дол. на курси українознавства при Пеннсилвському університеті. Вислав одягову пачку до Європи.

г) Фінансова: Каса Відділу мала 701.20 дол. приходу, а 571.49 дол. витрат. Відділ може похвалитись, що

вже вирівняв свої зобов'язання до Централі на цілий 1961 рік.

Контр. Комісія: Іменем її п-ні О. Чехівська ствердила, що книги Відділу знаходяться в повному порядку і поставила внесок на уділення абсолюторії, що збори одногосно ухвалили.

Дискусія ствердила приємну атмосферу в Відділі й добру волю до співпраці серед членства. Бракувало орг. референтки, яку слід в Управі доповнити.

Нова Управа: п-ні Михайлина Чайковська голова, п-ні Лідія Дяченко містогорова, п-ні Марія Кочерган секретарка, п-ні Марія Сенейко касієрка. Референтками стали: п-ні Святослава Барусевич організаційною, п-ні Софія Прасіцька культ. освітньою, п-ні Аня Літинська імпрезовою, п-ні Софія Герасимович виховною, п-ні Марія Романенчук сусп. опіки, п-ні Володимира Ценко пресовою, п-ні Н. Чупірчук господарською, п-ні Євгенія Новаківська вільним членом.

Контр. Комісія: пп. Олена Чехівська, Надія Ішук і Марія Кушлик.

Збори закрила нововибрана голова молитвою, подякувавши за довір'я.

Присутня

ДІТРОЙТ, МИШ.

Свята Матері 23 Відділу

Дня 7. травня зійшлося членство Відділу в Укр. Нар. Домі. Програму зложили виступи дітей і внуків членок. Доповідь виголосила п-ні Шлюк-Медвідь, а деклямували і співали внуки пп. Ясінської, Палер, Гульки. По закінченні програми голова п-ні Ясінська поклікала до слова п-ні Анастасію Вокер. З її промови довідались присутні про шлях і завдання української матері. Промовляла також п-на Анастасія Королишин, а дівчата з 58 Відділу СУА подавали при столах.

З черги п-ні голова заповіла, що з нагоди сьогоднішнього свята хочемо також відзначити видатну матір нашого Відділу. Нею є п-ні Анна Польова, що відзначилась у Відділі і в громаді добрими ділами. П-ні голова припилила їй китичку, побажала всього добра, а присутні відспівали „многая літа“.

Поклін пам'яті О. Кисілевської

5-літню річницю смерті видатної громадської діячки бл. п. Олени Кисілевської наш Відділ відзначив на

Із Свята Матері 23 Відділу у Дітройті: Голова -ні М. Ясінська вітає визначну матір Відділу п-ні Анну Польову.

своїх сходах дня 26. березня. Свято відкрила голова п-ні Марія Ясінська і пояснила спонуку до цього. Бл. п. Олена Кисілевська відвідала Дітройт у 1929 р. і посіяла зерно, з якого постав Відділ СУА. Тому то членки сьогодні зійшлися, щоб пригадати діло її рук. Слідувала доповідь п-ні Ірини Козаченко, яка з'ясувала життєвий шлях Покійної та все її трудяше життя. З її слів видно було, яку велетенську працю вложила вона в освідомлення українського жіноцтва. Доповідь п-ні Козаченко нагородили присутні рясними оплесками. Слідувала скромна перекуска і збірка на нашу пресу.

Є. Кахній, секр.

ПОТАКЕТ, Р. АЙ.

Основні збори 25 Відділу СУА

Дата: 30. квітня 1961.

Збори відкрила молитвою п-ні Стефанія Стерпак, привітала присутніх і поклікала на секретарку п-ню Ірину Клюфас. Присутніх було 20 осіб.

Представницею Централі була її голова п-ні Олена Лотоцька. Покликана до слова представила цілу організаційну схему СУА, перейшла вкортці всі точки статуту і розказала дещо з історії Союзу Українок Америки.

Внесок заснування Відділу СУА всі присутні одногосно ухвалили. Патронкою Відділу вибрали св. княгиню Ольгу, а місячну вкладку устійнили на 50 ц.

Управа Відділу: д-р Ольга Коропей, голова, п-ні Стефанія Стерпак, містогорова, п-ні Ірина Клюфас, рек. секре-

тарка, п-ні Іванна Ганушевська, кор. секретарка, п-ні Люба Левицька скарбник. Референтками стали: п-ні Марія Скрабоня сусп. опіки, п-ні Неоніла Лехман культ. освітньою, п-ні Марія Флис організаційною, п-ні Надія Данилюк господарською.

Контр. Комісія: пп. Лідія Кулицька, Мальвіна Олійник, Іванна Веремчук, Ніна Коропей, Олена Тренклер.

Закрила збори нововибрана голова, дякуючи п-ні Олені Лотоцькій, що не пожаліла труду й приїхала на збори.
Ірина Клюфас, секр.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Дитячий Фестиваль

33 Відділ СУА дав ініціативу до влаштування музикально-вокального фестивалю „Діти — дітям“, якого дохід мав бути призначений для дітей залишенців. До співучасті запрошено учнів усіх шкіл і молодечі організації Клівленду.

Імпреза відбулася дня 7. травня 1961. Програма була дбайливо підготована, всі учасники її, хоч віком нижче 13 літ, дуже гарно з неї вив'язались. Учителі й виховники вложили багато праці у підготовку і справді можуть гордитись вислідом її. Не можна сказати того про публіку, що не явилась у такій кількості, як можна було сподіватись. Проте вважаємо, що шляхетний намір фестивалю оправдав себе, бо наші діти показали, що не жаліють труду, щоб допомогти своїм ровесникам-залишенцям.

Дохід із фестивалю у сумі 100 дол. ми призначили на вакаційні оселі в Європі. Звіт про точний розподіл подамо в черговому числі.

О. Городиська голова

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Річні збори 43 Відділу СУА

Дата: 16. лютого 1961.

Збори відкрила голова п-ні Р. Богачевська, а членки відспівали молитву „Боже Великий“.

Президія зборів: п-ні О. Грабовецька голова, п-ні Я. Куліш, секретарка.

Протокол зборів прочитала секретарка п-ні С. Оранська.

Звіти управи зложили п-ні Р. Богачевська, голова, п-ні С. Оранська, секретарка, п-ні Т. Сагата, касієрка та референтки: п-ні І. Осідач, організаційна, п-ні Я. Острук виховна, п-ні д-р

Т. Цісик сусп. опіки, п-ні А. Жилава культ. освітня, п-ні А. Олійник імпрезова, п-ні М. Паладій господарська.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відбулось 9 ширших сходин та 10 засідань Управи. Відділ начислює 118 членок. Відповідь на анкету „Що вас цікавить?“ (43 листки). Веде хроніку. Співпрацює з 48 Відділом СУА і Окр. Радою, причинившись до Міжнар. Фестивалю й ювілею 35-ліття СУА.

б) Виховна: Відділ впровадив звичай Зустрічей Найменших, що стало зразком для інших Відділів СУА. Із тих Зустрічей вилонилась потім дитяча світличка, що її Відділ провадить що суботи.

в) Сусп. Опіка: Вислано 3 пачки Укр. Жін. Союзові в Австрії і 5 пачок українцям у Польщі. Пожертвовано \$60 на фонд „Мати й Дитина“. Окрім того відвідувано хворих та уділено допомог на місці. Референтка веде заходи у справі старечих пенсій та інших потреб членок.

г) Культ. Освітня: На сходинах відчитано реферати на різні теми та висвітлювано фільми Р. Савицького й Б. Паздрія. Відбуто Різдвяний Вечір і влаштовано авторський вечір Ярослави Острук. Влаштовано Свято Обжинок, на якому виступив жіночий хор та вперше октет із членок Відділу під орудою А. Жилавої.

г) Імпрезова: Відділ влаштував Перкалеві Вечерниці й уфундував нагороду для танцюриста, що протанцював із найбільшою кількістю дівчат. Спільно з культ. освітньою й виховною референтурами проведено кілька імпрез.

д) Пресова: Відділ завів список передплатниць. дбав про дальше приєднання передплатниць і збирання передплат. Уфундував передплату для „бабусі“ та подбав про передплату для залишенки.

е) Господарська: На сходинах Відділу завжди був поданий чай і печиво. Багато заходів вимагали імпрези Відділу, особливо буфети.

Контр. Комісія: пп. А. Богачевська й І. Федорів провели перевірку діловодства, знайшли все в повному порядку і поставили внесок на уділення абсолюторії, що збори одностайно ухвалили.

Нова Управа: п-ні Р. Богачевська, голова, пп. М. Карпинич і Я. Филипович містоголови, п-ні Н. Суха, секретарка, п-ні Т. Сагата, касієрка. Референтками стали — п-ні С. Куліш культ.

освітньою, п-ні І. Осідач організаційною, пп. Григорчук і Федорів імпрезовими, п-ні Я. Оранська сусп. опіки, п-ні Я. Острук пресовою, п-ні А. Жилава виховною, п-ні Н. Стулковська господарською.

Контр. Комісія: пп. Ковальчук, Максимович, Гриців.

Закрила збори п-ні голова, подякувавши за довір'я.

С. Куліш, секретарка

ВИЛМІНГТОН, ДЕЛ.

Свято Матері 54 Відділу

Тоді, коли чудовий травень, у молитовному захваті, клонить замаєну голову перед маєстатом Божої Матері, цілий світ віддає честь також усім матер'ям. Не забув про своїх мам і Вилмінгтон.

Свято Матері відбулося в суботу, 13. травня 1961 р., в залі при церкві св. о. Николая. Почалося воно Молебнем до Пречистої Диви Марії. Відтак мами, тати й діти прийшли на залю й засіли при застелених столах, бо свято відбувалося у формі прийняття з програмою.

Парох о. Степан Готра відкрив святочне зібрання молитвою і короткою промовою до матерей. Дальшу програму виповнили діти зі світлички й школи деклямаціями, вправами й піснями. Діти зі світлички Відділу СУА, під керівництвом п-ні Ірини Щерби, вивчили ряд вправ із піснями та збірну деклямацію. Найбільше оплесків дістала вправа у формі танку до пісні „Верховино“. Зворушлива була збірна деклямація, де малята бажали ненькам: „...многих, добрих, шасних літ!“ і після того кожне вручило квіти своїй мамі.

Доповідь мала п-ні Наталія Мохнацька, всіми дуже люблена голова 13-го Відділу СУА з Честеру, що була така добра і не відмовилась прийти. Говорила про безмежну материнську любов і посвяту; чи ж дивно, що під час промови нашої дорогої Гості більшість мам на залі плакали?

Свято Матері закінчено при столах за кавою і солодким. Потім усі розійшлись домів у якісь радісним, піднесеним настрої; діти раді, що зробили приємність мамам, якісь притишені й ліпші, мами зворушені, батьки розчулені і повні посвяти для родини.

Лідія Гарванко, прес. реф.

Ставши матір'ю, відчула себе зрілішою, певнішою, а зацікавленість її почала сягати далі за Вишгород, бо ж тепер вона думала не лиш про себе, а й про сина, якому колись доведеться також володіти якоюсь волостю і, врешті, цілою державою. Маючи скрізь відданих слуг і приятелів, Ольга знала про багато кривд і безправ'я, що чинилися поза плечима князя Ігоря, а часто і з його відома. Княгиня не могла зрозуміти, як можна на все це дивитися крізь пальці, й нераз втручалася в князеві справи. Інколи воно сходило, але частіше князь висловлював різко своє невдоволення навіть там, де втручання дружини велику користь приносило.

— Княгине, — крикнув одного разу перед цілим двором, — я, Вишгород тобі у володіння давши, не питаюся, як ти ним рядиш! А ти також до моїх справ не втручайся! Твоє діло біля колиски й біля кросен!

Кожного разу, чи то в ласкавих, чи то в терпких словах пригадував їй, що вона — жінка, себто, створіння, призначене до справ, які не виходили за стіни княжого двору. З ним не можна було говорити про речі, які тяжили їй на серці. Скільки разів починала — стільки разів стрічала роздратування, гнів, глузування.

— Перестань, жінко! — казав звичайно. — Я до тебе приїжджаю, щоб про труди й клопоти забути, солодощами любови й спокою їх замінивши. Небагато у мене часу на відпочинок лишається, і твоє діло — цю малість по вінця ласками налити, а не труїти її гіркотою, від якої я в тебе захисту шукаю! . .

Був роздратований і гнівний. Вік та безконечні задирки греків з усякими підступами робили його все прикрішим. Ольга боялася його й жаліла одночасно. Прибував до Вишгороду рідко, і то „пересідлати коня“, — як казав жартівливо. Пробував кілька днів і знову вирушав у дорогу: восени — по збір данини, весною й літом — у чорноморські степи, або в якісь землі держави, де ворохобилися проти влади Києва підбиті племена. Не мав часу ні сином натішитися, ні Ольгою намілюватися. Здавалося нераз, що ці відвідини лишень роздражують його, як вид кухля пива змученого спрагою воїна.

Вже самим виглядом своїм відігрівав у серці княгині нехіть до себе, як сонце відігріває приспану холодом гадину. Владний і твердий, гнобив дружину своїм самолюбством, байдужістю до її думок і почувань, ненаситним домаганням пестошів і виявів кохання, якого ніколи не було. Ольга пристрасно ненавиділа його, й одночасно почувала себе в його присутності маленькою, безсилою і жалюгідною. Князь вбивав у ній віру в саму себе, розчавлював її глузуванням з усіх її поважних заходів, ганьбленням за потяг до всього великого, що, на його думку, ніяк не личило жінці.

Як великого свята, княгиня чекала його від'їзду, й відчувала радісну полегкість на душі, коли за чоловіком зачинялася брама. Тоді знову випростовувалася й віднаходила саму себе й віру в доцільність свого життя.

Тією весною, коли Ігор вибирався війною на Візантію, княгині снилися дивні сни: ніби човнами з низу Дніпра все пливуть якісь жебраки. Обірвані, голодні, худючі й струпами вкриті. А тим часом насправді повз Вишгород до Києва Дніпром день і ніч плвли охотники-вої. На півночі попереднього року випав неврожай, а з південних земель князь наказав усе збіжжя в житницях поховати, щоб військо у поході харчами було забезпечене. Нічого не продано у північні землі. Тому сунула тепер звідти голодна братія, надіючись на прохарчунок і на здобич у багатих землях.

Ольга не хотіла вже нічого князеві говорити, хоч її обов'язок вимагав чоловіка остерегти і свою думку йому сказати. Може б таки й не сказала, коли б князь перший розмови не почав:

— Що ж ти, княгине, така смутна?

— Бо не годиться, господине, жоні перед походом мужа веселою бути.

Сподобалася Ігореві відповідь дружини, і він обняв її, потішаючи:

— Не журися! Вернуса здоровий і половину Царгороду тобі привезу в подарунок.

— І, вже! — смутно усміхнулася Ольга. — Найкращим подарунком буде, коли Святослав твої коліна обняти зможе.

Князь нахмурився:

— Що ж це ти, княгине? Погибіль мені пророкуеш? У мене війська сорок тисяч. — посаджу Царгород на списа!

— Те військо, князю, що попри Вишгород пливло, тобі ані за харчі не стане, — тихо, але з певністю мовила Ольга. — Бачила я їх: жебраки та злодіяки, що крім ногавиць та личаків, нічого не мають. Без сорочок навіть, самими рогатинами озброєні. З ними хочеш Царгородську твердиню здобути? Вони хіба грабувати будуть, але тільки тоді, коли дружина місто візьме. Без них краще воювати, бо такі гольтіпаки — лишень завада.

Князь слухав, слухав, і його брови все більше сходилися до купи, а лице супилося, й очі наливалися похмурою каламуттю.

— Княгине, — сказав урешті важко й холодно, — я про походи й війни думу з воеводою і переднішою та старшою дружинами тримаю! Тебе ради не питаю, як і ти мене не питаєш, який взір твої гаптувальниці мають вишити. Мужеві — меч, жінці — веретено. Того не забувай!

Гнівний, покинув хороми, не попрощавшись ні з нею, ні з сином. Сів на коня і вернувся в Київ.

І справдився Ольжин сон: розбили греки Ігореве військо. Князь не то не взяв Царгороду на списа, але під його брами не дібрався. Греки заставили протоку, мов на глум руській дружині, старими галерами, і князь навіть їх не здолав перемогти. Відступив і, щоб зірвати серце за невдачу, почав напади на чорноморські колонії. Був би і він, і дружинники, і прості вої вернулися з чималою добиччю, коли б грецька фльота не напала їх і не погромила впень. І в кінці літа бачила княгиня, як верталися з низу Дніпра човни, повні жебраків: обірваних, голодних, висохлих, вкритих струпами. Тільки це вже не був сон — це була правда.

Князь, чи то з гніву на княгиню, чи то з сорому, не показувався у Вишгороді майже півтора року. Ольга ж тому лиш рада була. Дні минали їй серед зайнять поважними справами і розвагами з малим сином. Упорядкувавши місто, княгиня вирішила збудувати собі новий терем, і разом із поступом величної будови з грубих дубових колод, росла в Ольги радість і гордість. В праці топила свою журбу й гіркоту немилото подружжя, а малий Святослав приносив їй втіху і щастя. Він уже вийшов з-під опіки няньок і перейшов під опіку кормильця Асмуда, трохи старшого за княгиню й такого вірного малому княжичеві, що вірнішим і рідний батько не міг би бути. Може в цій відданості варязького нащадка, що душею вже був русичем, немалу ролю відіграла врода і вдача княгині. Але вона ніколи його про це не питала, а він ніколи ні перед ким не сповідався.

Другим відданим був Свенельд. Незмінно стояв при Ігореві й був його правою рукою, виконуючи найтрудніші доручення, ділячи з князем найважчі труди і найбільші небезпеки. Ігор оповідав, що Свенельд нераз його своїми грудьми захищав і від смерті врятував. Ользі такої відданості не показав, бо не було нагоди. Зате кілька разів оборонив її перед гнівом князя, на себе розпорядки і вчинки княгині

перебравши. А князь навіть хвалив його за те саме, за що на жінку вилив би потік гніву.

Ольга рідко бачила воеводу, але вгадувала в ньому вірне серце. На спокійному й поважному обличчі Свенельда лежала печать глибокої щирости й тієї вояцької прямолінійности вдачі, яка хіба виробляється в спадку по кількох поколіннях. Стрічаючи княгиню, кланявся їй нижче, ніж самому князеві, а його чесні очі говорили: „На мене можеш сполягати в усьому!“

Він їй нагадував Мстислава: та сама багатирська будова, те саме, не глядячи на вік, гладеньке лице зі здоровою, рожевою шкірою й чутливі червоні уста. Тільки що Мстислав одідичив від матері карі очі й темнотозолотисте волосся, а Свенельд мав очі сині й зовсім ясного чуба, частинно ще більш побіленого сивиною.

Ольга ні з ким, а тим паче зі Свенельдом, ніколи не говорила про Мстислава, але вістки про нього все ж таки доходили: що княжить у Любечі й що тепер прозивається Любечанином; казали також, що купив якусь невільницю-дівчинку надзвичайної краси, яку собі на жінку ховає. А то знову оповідали, що він до своєї першої жінки вернувся й нікого поза нею знати не хоче.

Раз побачила княгиня поміж гриднями молоденького, але корінастого, міцного, на диво плечистого хлопчину з добродушним круглим лицем, якимсь таким знайомим, що її аж клінуло в серце.

— Цей отрок . . . чий? — спитала.

— Добриня, — відповів їй Асмуд. — Свенельдів унук. Приїхав під діловою рукою вправи воєнної набути.

Не згадав про батька хлопця, а княгиню від такої обережності ще сильніше залив вогонь недоречного рум'янцю.

„Невже ще не все минуло?!“ — сердилася на себе.

А якийсь голос в її серці відповів:

„Не минуло, княгине. І . . . не мине ніколи! . . .“

Байдуже їй було до того, що Ігор, помимо запевнень у любові, мав інших жінок. Знала, що й Мстислав їх мав, мав би і тоді, коли б їм суджено було побратися. Але молоденький Добриня боляче дряпнув її серце . . .

Було їй легше князя не бачити, але обачність вимагала повернути чоловіка знову до себе. Так було краще для неї, так було ліпше для Святослава. З улюбленою жінкою князя зовсім інакше числяться, ніж з тією, яка в неласці перебуває. Принайменше, поки князь живе. Після смерти князя, звичайно, буває навпаки. Але князь покищо жив, і Ольга перша зробила крок до перемир'я. Довідавшись, що він у Києві, сама поїхала до нього.

Зрадив Ігор, її побачивши. Видно, давно вже чекав, але тепер удавав здивованого, і стримував радість, щоб смішним не показатись.

— З чим же приходиш, княгине? — спитав із гіркотою в голосі. — Хочеш потішити, що твоя правда була, коли мені невдачу у війні пророкувала?

ІЗ ЛИСТІВ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ

Навіть тато перечитує

Мені дуже подобається Ваш журнал. Навіть тато перечитує його й каже, що гарно редагований. Бажаю вам дальшого успіху.

Анна Петрик Хом'як
Менчестер, Н. Г.

Цінні вказівки

Журнал Наше Життя є завжди гостем у моїй хаті. Коли читаю його, то уявляю собі, що знаходжусь у великому товаристві на рідних землях. Журнал дає нам, господарям і матер'ям, допоміжні вказівки в нашому щоденному житті. Можемо багато з них скористати.

Бажаю Вам гарних успіхів у Вашій праці!

Марія Коваль, Нью Йорк.

Короткі статті

Журнал гарно й цікаво редагований. На мою скромну думку Ваш великий успіх у тому, що статті короткі, ядерні. Журнал перереладований зайвим.

Ніля Стецьків.

Дуже дякую за пригадку, що час відновити передплату на Ваш дуже цікавий журнал. Я справді забула про висилку грошей на таку важну справу.

Мирослава К.

Мені й чоловікові подобається

Мені й моему чоловікові дуже подобається Ваш журнал і я бажала б передплатити його. Висилаю 4 дол. на передплату й бажаю Вам багато успіхів у праці.

Марія Литвин, Гемилтон

Гратулюю

Пересилаю Вам передплату за Наше Життя й гратулюю Вам за гарне редагування нашого жіночого журналу та бажаю й на будуче найкращих успіхів. Хай Бог благословить!

Софія Лотович, Глен Ков

Статті на виховні теми

Дуже радо, з приємністю читаю Ваш цінний журнал. Головно слідкую за статтями на виховні теми, бо зміст мого життя тепер — це піклування внучатами.

Марія Мудрик, Торонто

Складати гроші чи позичати

НАЙКОРИСНІШЕ

у своїй Кредитовій Кооперативі:

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

„САМОПОМІЧ“

У НЬЮ ЙОРКУ

SELF RELIANCE (N. Y.)

Federal Credit Union

98 Second Ave., New York 3, N. Y.

Tel.: GRamercy 3-7310

Години урядування щоденно від 10 рано до 3 по полудні.

Окрім того у вівторок і п'ятницю від 6—8 веч.

В неділю і понеділок закрито.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД є підвалиною праці УККА.

Не забудьте чимскоріше вислати свій Національний Даток за 1958 р. на адресу:

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA, Inc.
302 West 13th Street, New York 14, N. Y.

Гарно дякую

Гарно дякую за казки для дітей та за приписи з куховарства, які часом улегшували нашу працю й додавали смаку. Також складаю подяку за гарні взірці, із яких можна було зробити багато прекрасних річей. Бажаю Вам успіхів у Вашій праці на будуче.

Марія Тхорик

З приємністю перечитую

З приємністю перечитую сторінки цього журналу, що стоїть на такому високому рівні.

Л. Артимишин, Нью Йорк

Нова передплатниця

Прошу ласкаво прийняти мене в ряди передплатниць Вашого надзвичайно цікавого і вартісного журналу.

Олена Білинська

Нетерпеливо очікую

Кожне нове число журналу нетерпеливо очікую.

Наталія Іванків, Лос Анджелес

Джерело чистої води

Належу до тих читачок, що люблять і цінять Ваш журнал. Бо справді він, як те джерело чистої води, з якого можна черпати силу.

Марія Гаркач, Лорейн

Радію з успіхів жінок

Журнал дуже мені подався, то ж радію з успіхів українських жінок на чужині, як рівнож у 1961 р. бажаю поширення журналу по цілому світі.

Дарія Гаврилук, Монреал

Кожна сторінка цікава

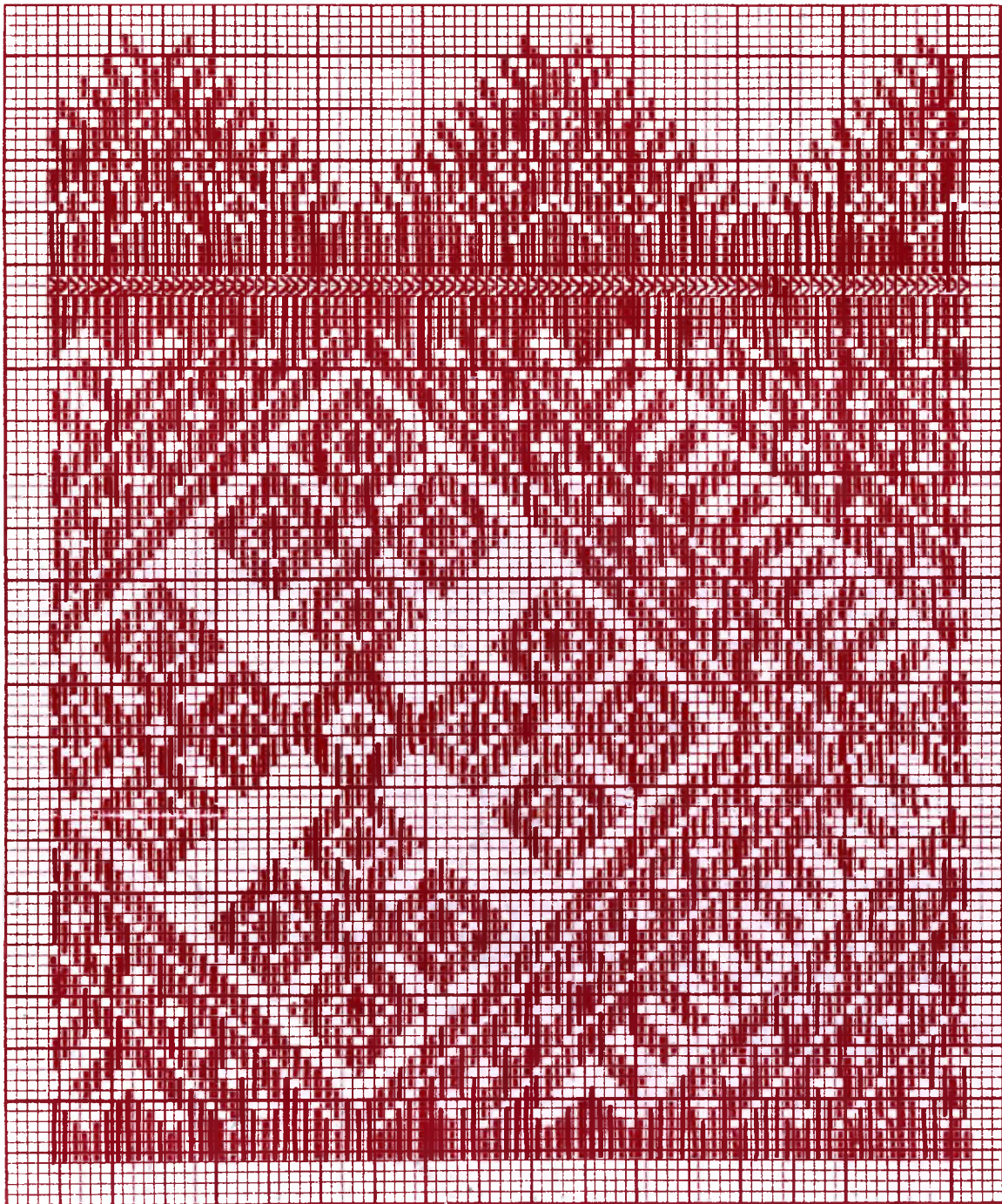
У моему примірнику Нашого Життя з жовтня бракує 4-ох сторінок, тому дуже прошу прислати мені його повно, а свій примірник я можу звернути. Кожна сторінка цього журналу така цікава й вартісна, що мені справді залежить на повному виданні.

Галина Степаненко

Своєчасно внесена передплата дає здорову фінансову підставу видатництву.

Return to:
"OUR LIFE" Magazine
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
RETURN POSTAGE GUARANTEED

УКРАЇНСЬКІ ВЗОРИ — Серія 3, ст. 3 — UKRAINIAN DESIGNS

Взір із жіночої сорочки на Гуцульщині

Із збірки Кл. Габданк-Рогозинського

Printed by "AMERICA"—417 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.